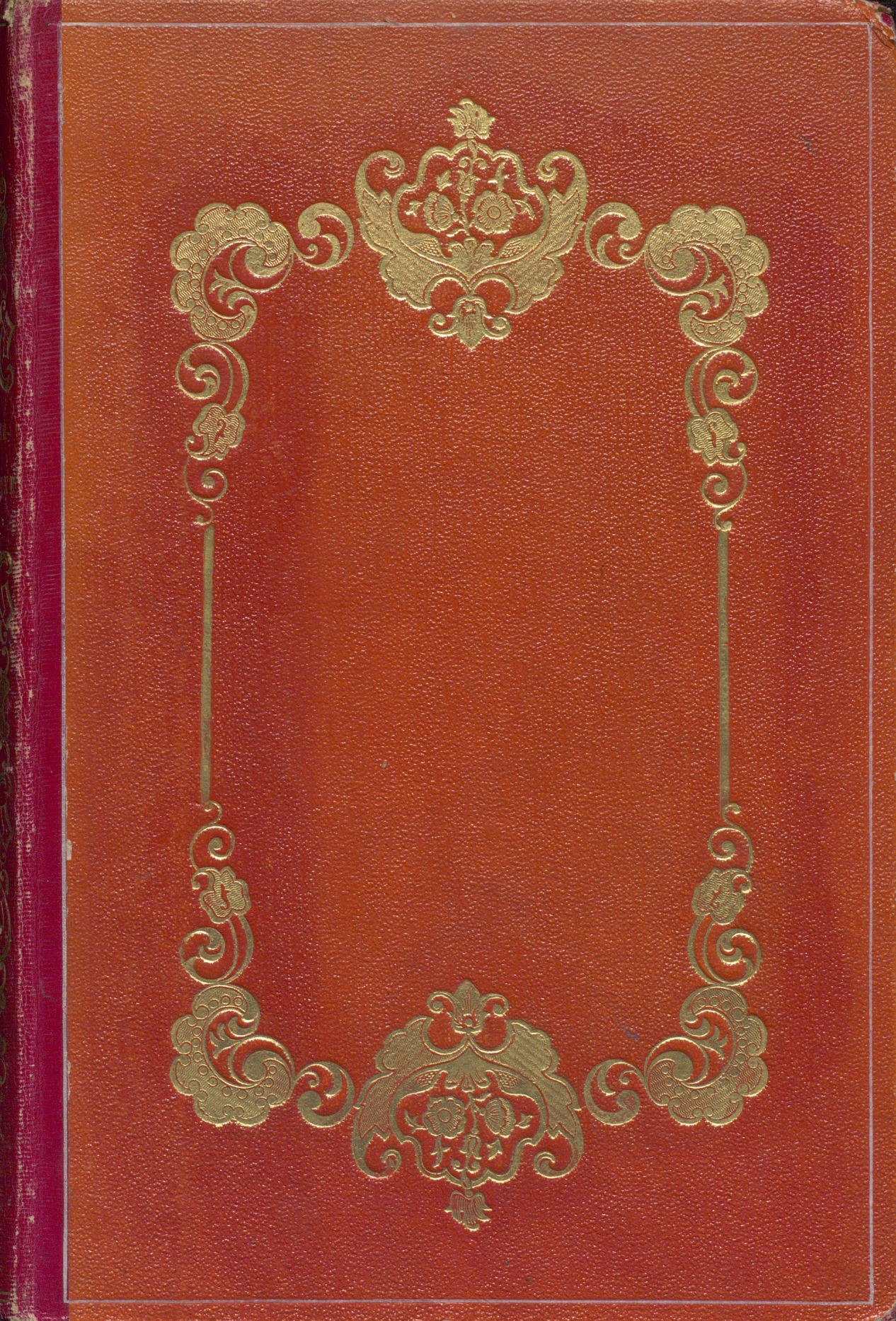

W—n.

Af Konung Carl XV.

FOSTERBRÖDERNE.

SAGA.

JACOB WESTIN'S
BIBLIOTEK

STOCKHOLM, 1848.
P. A. NORSTEDT & SÖNER,
Kongl. Boktryckare.

I.

Uti Upsala bodde en gammal Konung *Bele*. Hans hår var af åren försilfradt, och hans ungdoms-kraft var bruten. Som en hamn satt han uti loft-salen på sitt högsäte; det var vid Julen, mjödkannan gick laget om, och kämparnes glam ökades ju mera de tömde det skummande mjödet. Den stora elden blossade herrligt midt i salen, och röken for hvirflande upp genom takets öppning. Medan man ännu tömde det från hand till hand vandrande hornet, reste sig den åldrige *Bele*. — Hög stod den åldrige: hans kämpa-skaror lyddes till den gamles ord, hvilken, stödd mot sin run-staf, bjöd sin son komma till sig. Han framträdde. Lik den unga vidjan stod den smärta ynglingen bredvid sin gamle fader; hans skarpa blick, hans stolta gång talade om kämpa-mod, som dock ännu dvaldes slumrande inom den unges bröst.

»Min Son»! sade den gamle: »tiden är kommen då du måste bort från den faderliga härden. Du skall till *Thorfin* hin Hugfulle, han, som med mig delat min ungdoms öden; han skall leda dina vägar till dess du kan med säkra fjät vandra din

bana fram. *Oden* hin mäktige skall väl snart kalla den gamle *Bele* till Walhalla; kanske snart skall jag sitta bland Enheriarne,*) dricka mjöd ur hornen, och då o son! då skall du uppträda på detta säte vid skaldens sånger, då skall du värna ditt folk med *Beles* svärd. Jag har ock en gång varit ung, jag har ofta klufvit sköldar och hjelmar, trotsat stormens hot; men du ser nu huru åldrens is kylt blodet, huru kraften svikit den gamle. Du är ung, o Hjalmar! må du så lefva, att du kan minnas din ungdom med fröjd, då du åldrig, som jag, tömmer hornets skummande mjöd. Gå min son! måtte *Balder* hin fromme och *Thor* hin starke beskydda dina dagar». Så sade den gamle och lade den seniga handen på *Hjalmars* lockiga hufvud.

II.

Vid en af Lögarens många vikar låg en enstaka boning; tallarne stodo värnande deromkring och glittrade skönt i middagssolen, betäckta af vinterns snö. — Viken låg frusen, och nordan blåste sin kalla anda öfver nejden. — Man såg tvenne högväxta ynglingar vandra ur skogen. Den ene var lång och gick med stora steg åt hemmet; hans hår föll fritt i mörka svällande lockar, och en björn-

*) Kämparne i Walhalla.

Strömer lith. Stentr. af Härdh.

Gå min son! — Så sade den gamle.

hud föll från axlarne ned, fästad med en bred gördel om lifvet. Det korta jagtspjutet bar han i sin hand, och en lur hängde vid hans sida. Den andre, ehuru mindre till växten, var dock stark och grof; hans hår var guldgult och hans blå öga lyste så lugnt. Han var en fullkomlig Nordens son. Äfven han bar jagtspjutet i sin hand, men på hans skuldra låg en dödad björn. Med säkra steg följde han den förra ynglingen, hvilken var *Hjalmar*. Sjelf var han *Thorfins* son, kallades *Vidar*.

Snart hade de hunnit till *Thorfins* gård och mötte vid porten deras fader, som välkomnade dem.

»Länge ha'n J varit borta i skogen», sade *Thorfin;* »så är ungdomens sed, den vill ut och kan ej trifvas stilla vid härden. Nå hvad hafven J fått?» tillade den gamle leende och strök sitt långa skägg. — »Fader!» sade *Hjalmar,* »se vi hafva mätt våra krafter med björnens, och blodig ligger han här.» »Hvem har fällt honom?» frågade den gamle, i det han forskande såg på dem båda. »Vi begge» svarade *Hjalmar.* — »Var du ock med?» frågade *Thorfin* sin son. »Nej fader, det var jag icke» sade stolt *Vidar.* »När skall styrkan vakna hos dig?» sade hans fader. »Jag trodde icke, då jag första gången såg dig, att jag hade fått en son, som blott kunde sitta vid spiseln och höra omtalas bedrifter, utan att sjelf

vilja deltaga deri. Än är din håg ej som din härkomst högboren.» »Min håg är väl ätteboren likasom *Hjalmars*,» genmälde *Vidar*, »men jag vill hafva större ting att uträtta. Gif mig brynja och svärd och män och skepp: du skall höra ryktet berömma din *Vidar*.»

»Så är den feges art», svarade *Thorfin*. »Han säger alltid, än är ej tid, men den skall komma!» »Pröfva fader! du känner ej din son!» ropade den unge. »Välan» sade *Thorfin*, »jag vill försöka». De gingo in i stugan, och *Thorfin* satte sig på en ekbänk nära elden och begynte så sitt tal: »I nordan skog, vid foten af ett högt fjell, bor en Rese kallad *Ulf* hin svarte; hans börd är från Hvergelmer *), och än har ingen segrat öfver honom. Snar i råd och djerf i handling, röfvar han allt hvad han möter, och mången tapper kämpe har af honom fått blodiga runor **). Nu är han ej hemma, säger man, utan söker efter rof, och hela nejden bäfvar för honom. Du *Vidar*, du som skryter öfver styrka, vill du försöka dig emot honom?» *Vidar* satt tyst och täljde på en båge; men *Hjalmar* steg upp och sade: »Fosterfader, jag går!» »Väl min son» sade lugnande hans fosterfader, »jag ser nog att kungablodet kokar hos dig. Må det aldrig svalna i ditt hjerta. Gå! *Thor* förläne dig sin arm».

*) Det ondas hem. **) Hugg.

Sorgsen lemnade *Thorfin* dessa begge. *Vidar* var ej efter hans sinne: — det grämde honom se en odalbondes son ej äga mannamod.

Qvällen skymde. Allt var tyst i *Thorfins* boning. *Hjalmar* och *Thorfin* hvilade, men *Vidar* gjorde det icke. Vred öfver att vara misskänd, kunde han ej tillsluta ögonen; han brann af begär att visa sig, ty hans bröst flammade efter utmärkelse; han ville ej visa sig mindre i mandom än *Hjalmar*. Han öppnade derför dörren till stugan, och snart ser man honom med yxan på armen vandra åt skogen. En stor ek som stod vid skogsbrynet fälldes af hans hugg, och mot dagens gryning kom han till hemmet med en jätteklubba, huggen under natten.

Solen var knappt öfver horisonten, då de begge ynglingarne lemnade *Thorfins* boning. *Hjalmar* tryckte glad *Vidars* hand, då denne framträdde med sitt nya vapen, och sade: »nog vet jag att du har mod i hjertat, ehuru andra misskänna dig»! »*Hjalmar*»! sade *Vidar*, »vi gå nu att strida; kampen blir säkert hård; kanske skole vi falla! Låtom oss derföre ingå fostbrödralag». *Hjalmar* gick in derpå. De uppskuro en torf-rimsa och ristade sig till blods samt läto blodsdropparna falla tillsammans under

torfvan; derpå omfamnade de hvarandra, och stärkte af vänskapens band vandrade de framåt.

Vi vilja nu närmare betrakta *Ulf* hin svarte. Denna röfvare bodde uti en bergsklyfta och närde sig af plundringar; hans jättelika växt äfvensom hans ofantliga styrka gjorde honom fruktansvärd. Redan en lång tid hade han tillbragt ensam i dessa ödemarker, då han slutligen tröttnade vid denna ensamhet och beslöt i följd deraf att skaffa sig ett sällskap. Han frågade sig sjelf: skall jag taga en man? nej! de uslingarne, dem föraktar jag. — nej, jag vill taga mig en hustru.

Ryktet om *Asmund* Jarls dotter *Thora* hade äfven hunnit till *Ulfs* öron, och en så förnäm mans dotter tyckte han väl anstod honom. — En dag då *Asmund* satt och drack med sina män, inträdde en lång man, klädd i pälsverk och med ett stort saxsvärd vid sidan. En gyllene ring bar han om halsen; håret föll vårdslöst på hans skuldror. Han trädde fram till Jarlen, och denne bleknade vid den förfärliga blick, som han fäste på honom.

»Hvad vill du fräcke främling här i vår fridfulla sal? Vill du att svärden skola dragas, eller vill du tömma mjödet ur skummande horn?» »Intetdera jag vill, du Jarl; jag kommer till dig att fria till den ljuslockiga *Thora*!»

»Usling» roparde Jarlen, »hvem är du, som så oförsynt tror dig tala inför en Jarl?» »Jag är en friboren man, långt mäktigare än du sjelf! *Ulf* är mitt namn, och guld har jag nog att besolda så många män som du. Men klippan är mitt tak, och mossan är min bädd, ty vekling ej jag är».

»Från *Loke* är du stammad, det höres på ditt tal. Välan vi skole pröfva våra svärd, kämpar! — min hjelm och min brynja! Vill du ock hafva blodiga runor, så må du nalkas; men striden gäller för *Thora*». En stridsplats blir utmätt, och snart ser man Jarlen och *Ulf* drabba tillsamman; men *Ulf* den svarte står som klippan, oaktadt *Asmunds* anfall. Hans hugg kunna intet uträtta emot *Ulf* den svartes ludna drägt.

Till slut tycker *Ulf* att striden blir för lång, och han höjer sitt svärd, som klyfver *Asmunds* hjelm, och svärdet stannar först då hans panna är klufven. »Ligg nu du usling och hvila dig från striden, du var ej man för dig»! Ingen af kämparna vågade anfalla *Ulf*, som går till Jungfruburen. Förgäfves beder och klagar den sköna *Thora*. *Ulf* frågar ej efter qvinnoklagan; han fattar henne med väldig arm om lifvet, och som ett barn bär han henne genom den undrande hopen.

Modet vaknar dock hos kämparna vid *Thoras* rop. De störta fram, men de gå en säker död till mötes. Med svärdet i sin högra hand och *Thora* på sin venstra, fäller *Ulf* dem som nalkas honom, såsom den skarpa yxan fäller ungskogen!

Framkommen till sin klyfta, sätter han ned sin sköna börda och vill öfvartala henne att ej mera klaga. Han visar henne sina skatter; han lofvar uppfylla allt hvad hon önskar; — förgäfves. — Qvinnans hjerta är för rikt att så lätt förgäta de känslor, som uppstå hos henne. De blifva qvar, och blott tiden kan ibland utplåna dem.

Det var ej många dagar efter detta våld, som våra begge fosterbröder nådde bergsklyftan. *Hjalmar,* som af naturen var häftig, var den förste som såg den och utropade: »*Ulf* är hemma, ty ser du, röken hvirflar utur hålan»; *Vidar* nickade till bifall. *Hjalmar* går först in, *Vidar* följer tätt efter honom. De äro redan inne i hålan, men till deras förvåning finna de en ung qvinna sitta med hufvudet lutadt i sina händer: hon blickar upp, och de se en skön mö med stora, blå ögon, som betrakta dem med förundran. *Hjalmar* fäller spjutet; hennes blick hade afväpnat honom; han nalkas henne och frågar hennes namn. — »*Thora, Asmund* Jarls dotter» svarade hon och berättade hela sin

Strömer lith. Stenér. af Härdh.

De finna en ung qvinna sitta med hufvudet lutadt i sina händer.

olycka. »Nu är *Ulf* på jagt» tillade hon, »men torde snart komma hem. Skynda, fly,» sade hon vidare, »eljest skolen J säkert falla för hans arm, och jag — jag skall då sörja äfven öfver Eder»! Detta utsades med en ton, som trängde djupt in i ynglingarnas hjertan. *Hjalmar* sade sitt ärende, sin härkomst, och försäkrade, att han nu gerna skulle dö, om han blott kunde rädda henne.

Under detta deras samtal hade *Vidar* varit tyst, der han stod och såg på denna hulda varelse, som lik ett ideal af Nordisk qvinna satt framför honom. Huru gerna hade han icke torkat bort tårarna från hennes ögon! Han, den förr så kalla *Vidar,* brann af begär att strida; under hans höga bröst klappade hans hjerta som hammarslagen; han var ej mera stolt: *Thora* hade förödmjukat honom. Hon hade likväl icke sagt ett ord, men oskuld och enkelhet, förtryckta af våldet, de mana till försvar, de väcka den hårdaste mans hjerta.

Medan samtalet emellan *Hjalmar* och *Thora* ännu varar, hör *Vidar* någon nalkas nära intill grottan. Han vänder sig hastigt om och ser en stor kämpe just nu inträda; han anar hvem det är och fattar modigt sin klubba, då *Thora* gifver ett anskri: »se der kommer han»! *Hjalmar* vänder sig om och utropar, under det han skakar sitt spjut, »Väl-

kommen niding, kom och skörda lönen för dina svarta gerningar!» »Hvem är det som skäller mig Niding?» svarar *Ulf* i det han drar sitt svärd — »Pyssling! fly bort från mina ögon, eller ock skall du blifva korpars rof!» Knappt hade han uttalat dessa ord, förrän *Hjalmar*, skummande af vrede, rusar på honom med fälldt spjut. Anfallet var ej afvägdt, men hans häftighet drifver *Ulf* några steg tillbaka; han sansar sig åter, och redan lyftes svärdet; hans hugg, måttadt åt *Hjalmars* hufvud, faller — men se! det träffar en klubba, som *Vidar* håller skyddande öfver *Hjalmars* hufvud, och svärdet går under en hemsk klang sönder. Vapnens brak och de stridandes rop väcker hos *Thora* grufliga aningar, och hon dignar sanslös emot klipp-väggen. Striden fortfar; *Hjalmar* har sårat *Ulf* i bröstet, men då denne känner spjut-udden i sitt hjerta, bryter han af skaftet rasande af vrede. Nu famna *Hjalmar* och *Ulf* hvarandra; de vrida, de krama, allt förgäfves; begge stå dock som klippor. *Ulf* är starkare men *Hjalmar* vigare; segren är oafgjord. Emedlertid känner *Ulf*, utmattad af blods-förlusten, sin död nära; ursinnig samlar han dock sina sista krafter, släpper *Hjalmar* och fattar en stor sten, som låg helt nära. Den tänker han kasta på sin fiende för att förkrossa honom; men nu är timmen kommen för *Vidar*. Han störtar fram, och med sin

klubba krossar han *Ulfs* hufvud, så att denne dignar vrålande ned och uppgifver sin sista pust. Nu var han fallen; de hade tillsammans segrat; men hvar var *Thora*? — De finna henne slutligen: sanslös låg hon flämtande; hennes pulsar tycktes stå. »Vatten! vatten!» ropar *Hjalmar* och störtar ut, men *Vidar* kunde ej gå: denna sköna *Thora* låg sanslös för honom. Huru skulle han rädda henne? svärmiskt blickar han omkring sig, och då han finner sig ensam, trycker han en kyss på *Thoras* hand — en brännande kyss! och *Vidar*, denne lugne Nordbo, han känner nu Sydländningens värma. *Thora* vaknar vid denna kyss, som *Vidar* tryckte på hennes hand. Hon blickar upp och fäster sina stora blå ögon på honom: — nu är hon den starka, ehuru ännu ej fullt vederqvickt; han den svage, ehuru segervinnare.

Emedlertid nalkas *Hjalmar* med källvatten, och *Thora* tackar sina befriare, så uppriktigt, så varmt, som en Nordens mö någonsin kan göra.

Thorfin hade länge förgäfves väntat sina barn; ändtligen, då qvällen skymde, inträdde de med *Ulfs* hufvud, hvilket de lade för hans fötter; derpå förde de fram *Thora* och berättade hela tilldragelsen. *Thora*, som nu mera ej ägde någon far, bönföll att få stanna hos sina beskyddare och att få kalla *Thor-*

fin fader. — Dertill gaf *Thorfin* tillstånd; och *Thora* lefde i *Thorfins* boning.

III.

Våren, den herrliga, begynte nu besöka den fjellstängda norden. Isens boja bräcktes, och sippans lilla hufvud tittade fram ur drifvans hvita slöja. Lundens blad begynte sin prasslande lek med vinden, beledsagade af källans sorlande musik. Allt var lif, allt ropade till menniskan: »Njut«! — o Vår! du som bär i ditt sköte sommarens värme och prakt, du, som lifvar hela den vida naturen, väck menniskans varmare känslor, låt dem som dina blommor spricka ut, ack! låt dem ock få en sommar!

Sådana tankar väckas om våren hos nordbon, då han ser isen bräckas, då han känner solens glöd purpra sin kind. Han är ej så kall, denna fjellson, ehuru han dväljes så gerna i den stora men kalla naturen. Denna natur är det, som väcker hans inre känslor; det är dessa nordens fjell, som föra echolika ljud till hans öra, hvilkas grundton är trohet och fasthet. Det är nordens sol, som, just derföre att den ej ständigt mot oss glöder, värmer så mycket mera då den nalkas oss. Den förbränner ej en nordbo, som den gör med en Afri-

Strömer lith. Steintr. af Häradh.

Af den blyga sippan band hon en krans,—Hvem skulle den väl få?

kas son; det är ej blott kroppen den värmer, den värmer ock själen, och, i sanning, nordbon har en skön själ att lifva!

Så är våren i norden, och derföre sjunga foglarnes chor, derföre gläder sig menniskan.

Thora njöt af allt detta. Hon älskade att vandra ensam i en lund, som var nära *Thorfins* boning. Der, på en mossbänk, satte hon sig, och af den blyga sippan band hon en krans. Hvem skulle den väl få? Ack visste hon det sjelf! Nej, i hennes inre stredo den mörka och den ljusa bilden. Länge betraktar hon denna krans; hon hoppades kanske höra en Valas *) språk från dessa sippor; — men det var förgäfves. Hon fuktar dem med sina tårar, hon trycker dem till sina läppar; förgäfves, ej en enda hviskning når hennes öra! »Ack blommor« brast hon slutligen ut, »lyckliga! — knoppens, blomstren, försvinnen! Ett lif som edert, huru afundsvärdt! friden bor der,» sade hon, i det hon fäste sina ögon på kransen. »Här bor striden!» utropade hon, läggande sin hand på hjertat. »*Hjalmar!* du som har ett forsande blod i dina ådror; *Vidar!* du som bär nordens lugn i förening med nordisk trohet; sägen: hvem af eder älskar mig mest? De kunna ej sjelfva svara derpå; de äro ju

*) Spåqvinna.

fosterbröder, de äro ju en och samma varelse! *Hjalmar!* jag vet att du känner kärleksflammans brand och att du derföre mången gång, då du trott dig ensam, har fällt tårar; — du har dock ej varit ensam: *Thora* har sett dem; O! hade hon aldrig det gjort! Dock, kan du älska mig lika troget som *Vidar*, han, som knappast vågar tala med mig, han, som går så tyst och sorgsen, blott närd af qvalet? Nej, det kan du ej! — *Vidar!* som nordens fjellar står du fast och orubblig för mina ögon. Jag tror mig kunna slumra tryggt under ditt skydd! Ja, i sanning, dig älskar jag dock mest, dig anförtror jag mig. Du har kraft att värna mig, — det har *Hjalmar* ock, — men du har fasthet, det vet jag, och du känner djupare än någon tror! Jag vet det: jag såg dig i grottan, jag har sett dig här; ständigt har du varit lik dig sjelf!» — Här hördes några steg bakom: hon sprang upp och gömde sig ibland träden. Stegen hördes allt närmare och närmare, och snart ser hon *Hjalmar* och *Vidar*, dessa oskiljaktiga två, framkomma ur snåret. »Trogne *Vidar!*» sade *Hjalmar*, »anförtro mig din sorg; du glädes ej mera af skogen och jagten, du går med sänkt blick din väg! Upp *Vidar*, du får ej drömma. Hvad skall väl *Thorfin* säga då han det får se? Tro mig! dela bördan, som tyn-

ger dina skuldror; jag är ej svag, och allt hvad jag kan göra för dig, gör jag så gerna!» — »*Hjalmar!* Jag vet att du är min vän, jag vet att nordmannasinne bor hos dig, men än är du lycklig. Förblif det. Ej vill *Vidar* störa din frid!» »Tror du,» svarade *Hjalmar*, »att jag kan glädas, då jag ser dig sluten? har du så litet förtroende för *Hjalmar?* fosterbröder emellan skall intet vara hemligt.» *Hjalmar*, som lät sina känslor svalla öfver, lade sin hand på sitt svärd och sade: »vid mina fäders glafven svär jag, att intet kan stifta split oss emellan, och att hvad du må göra eller låta blir alltid *Hjalmar* densamme.» »Jag tviflar ej på dig, fosterbror!» svarade *Vidar*, »och då du så gerna vill veta hvad mig tynger, så skall jag anförtro dig det; men gå nu och underrätta Far om vår hemkomst!»

Hjalmar går; *Vidar* sätter sig på mossbänken och försjunker i drömmar. Han ser en herrlig trakt i Norden; en klarare sol tyckes upplysa landskapet, som bär prägeln af enkel storhet. Der såg han en himmelsk gestalt sväfva fram emellan träden, en bild så kär för honom; — den påminte honom *Thora*. Han nalkas henne, han trycker hennes hand, han ber henne följa sig, — förgäfves! Hennes kind bleknar, hennes varelse blir allt mer och mer skugglik — och försvinner. Det

förr så herrliga landskapet är en ödemark, och en het sol bränner hans hjessa. Under utropen: »*Thora! Thora!*» rusar han upp. — Han vill fly, — men en oemotståndlig kraft håller honom qvar: han hör dessa orden ljuda i sitt öra: »*Vidar*, här är jag.» *Vidar* stirrar förvånad på henne; är det vaken eller drömmande han ser den bild, som han nyss såg i drömmen? Ack nej! han ser den verkligen, och denna bild sträcker sin hand mot *Vidar* och utropar: »Hvarföre öfvergifva dina trogna vänner? Kanske trifves du ej mera här?» — »*Thora!*» sade *Vidar*, i det han mildt betraktade henne, »*Thora!* tror du att jag ej kan trifvas der du är? Ack jag trifves här för väl; — derföre måste jag bort, bort i det fjerran, der jag ej får känna nordens friska flägt, der inga höga fjell påminna mig om mitt fosterland; men hvart jag flyr, följer minnet. Det kan jag ej skilja från mig, och det förkrossar mig.» — »Men säg, hvarföre skall du bort? Är det ärans rus du söker? Är det ärans glans?» — »*Thora!* derföre att jag blott söker dig! o goda flicka, har du aldrig anat att kärlek kan bo i *Vidars* bröst! Jag vet, att allt sedan jag såg dig, har jag ej haft en lycklig dag; — denna är den första — kanske den sista» — »*Vidar!* hvarföre den sista? Tror du ej att *Thora* kan älska? Ack *Vidar*, går du bort, så må-

ste jag följa!» — »Du vill följa? lemna *Hjalmar?* vet du ej att han dyrkar dig och är värd din kärlek? Nej *Thora,* en större, en skönare lott är dig af Nornorna beskärd! *Verd'andi* *) har hviskat i mitt öra: *Vidar, Thora skall blifva en Drotts maka!* O *Thora!* jag måste bort, jag vågar ej strida mot Nornornas lottning! Vandra du denna bana framåt, blif *Hjalmars* trogna maka, och höj dig i glans och makt. Skulle du någon gång, då du vandrar ensam vid Fyris bölja, se en skugga tillbedja dig; så räds ej, ty det är *Vidar,* som besöker sin barndoms-vän!» Vid dessa ord hastar han bort och lemnar *Thora* i sorg och saknad.

IV.

På Bolmsö i södra Småland bodde en herre kallad *Arngrim.* Han hade tolf söner, styfva och starka kämpar, men tillika grymma och elaka. Den grymmaste, men tillika den djerfvaste af dessa tolf, var *Angantyr.* När de andra öfvade sig i idrotter hemma på sin faders gård, strödvade han genom skogar och ödemarker, ensam med sitt svärd.

*) En af Nornorna, symbolen af det blifvande.

En gång, då han längre än vanligt hade strövat om, kom han till en i rund krets planterad lund med ett stort klippstycke midt uti. En liten varelse satt på detsamma och märkte ej att *Angantyr* hade nalkats. Emedlertid närmar sig *Angantyr* honom och fattar i honom med sin kraftiga arm under ett vildt hånskratt. Den lille dvärgen drar och vrider sig, men *Angantyr* håller honom fast i det han utbrister: »Du pyssling, du innevånare af underjorden! du skall nu undergå döden, som du är värd! Jag skall slunga dig emot denna klipphäll, på det att dina bröder må se, huru *Angantyr* straffar de svekfulla. Din slägt har svurit hat åt alla menniskor, — jag vet det; — men vet du att *Angantyr* har ock svurit detsamma mot alla dvärgar!» »Nåd, förskoning!» ropade dvärgen! »Om du släpper mig, äger du rätt att begära något!» »Svär!» ropar *Angantyr*. — »Jag svär!» svarade dvärgen. Då släppte *Angantyr* honom och sade: »Dvärg, du skall genast smida ett svärd åt mig, som ingen brynja eller hjelm kan stå emot och som blir skarpare med hvarje hugg!» Utan att svara försvann dvärgen. *Angantyr* satte sig på stenen och väntade. Han såg sin äras sol uppstiga, han såg makten i sina händer. Han drömde nu om krona och skatter, samt tyckte sig redan vara herrskare.

Strömer lith. Stentr. af Hårdh

Svär! ropade Angantyr.

»O, nu har jag hunnit mitt mål! Med detta svärd skall jag segra öfver alla som vilja emotstå mig. Jag skall blifva Konung, och den som ej för mig böjer sitt hufvud, honom skall mitt svärd träffa, och då skola hans senor mjukna. Sedan jag blifvit Konung skall jag taga mig en mö. Jo, jo, sköna *Thora!* jag glömmer ej att du en gång stolt vägrat att blifva *Angantyrs* maka; nu skall jag hämnas! O hjerta, klappa ej så, ropa ej så förfärligt efter blod; du skall nog få dricka af denna varma källa, du skall nog få glädjas bland strömmarna. Upp min drake! nu skall du få klyfva salta vågen, nu skall du ej längre ligga bunden vid stranden!»

Under dessa ord hade han stigit upp. Hans vida skägg fladdrade för vinden, och hans grofva hår stod upprätt som en högväxt skog, och hans låga panna var rynkad; ett vildt fasaväckande leende sväfvade öfver den breda munnen; de askgrå ögonen tindrade som eldgnistor i en förbränd härd.

Qvällens vestliga sol sänkte sig ned och släckte sina lågor i hafvets kalla sköte. Dimmor höljde nejden, och snart skymmer det. Än står *Angantyr* och väntar. »Månne dvärgen bedragit mig, — skall jag ej få mitt svärd? Kan han väl bryta sin ed?» Dock hans samvete frågade honom: kan du väl bryta en ed? — har du ej ofta gjort det? Oro-

lig går han rundt om stenen; hans osäkra steg äro tviflarens. Han har nu nalkats hålans ingång och tittar in. — En kall luft möter honom; — han vill dock gå in; men, se! den lille dvärgen nalkas honom. I handen bär han ett flammande svärd. »Menniska», sade dvärgen till honom, »tag ditt gods!» »Detta svärd,» fortfor han, »kallas *Tirfing;* det kan ej, en gång blottadt, stickas in i skida utan att hafva druckit blod; tag det, det är en blodsgåfva åt en bödel!» — »Hvad, pyssling vill du gäcka mig!» utropade *Angantyr;* han ville draga *Tirfing*, men dvärgen var borta.

Stolt som en Konung vandrar han hem. Hans bröder möta honom och ropa då de se honom: »Se der går nattvandraren! — Har du drömt dig trött? Ja, gå och lägg dig på halmkärfven; du får ej vara ibland oss!»

»Förmätne!» ropade han, »voren J ej mina bröder, så hade *Tirfing* kylt edert afundsrop.» »*Tirfing!* hvad är det?» frågade den ene. *Angantyr* berättar allt för dem. Ett hånskratt följer hans berättelse. *Angantyr* kan ej längre styra sig. *Tirfing* flammar! — Den måste slockna i blod, och se, snart färgas den af blodet från en af *Angantyrs* bröder. De öfrige fly, och *Angantyr* sticker in sin *Tirfing* med de orden: »det var din första bragd!» Han ville

gå lugnt vidare; men han vänder sig om, liksom hörde han ett hånskratt. Nu var det åter tyst; snart efter tyckas ord — hela meningar nå *Angantyrs* öra. Han lyssnar, och igenkänner dvärgen som qväder;

Blodet skall rinna,
Lågan skall flamma
Ifrån Svärds-eggen opp,
Men Angantyr *får ingen ära.*

Hjalmars *och* Vidars
Namn skola klinga
Bland kämparnes tropp,
Men Tirfing *blifver hans bane.*

En hemsk rysning genomilade hans kalla själ. Han knöt sin hand och svor inom sig *Hjalmars* och *Vidars* fall.

V.

Delling, den ljusa, upplyste *Thorfins* boning, då man såg den gamle vandra med oroliga steg fram och tillbaka framför sitt hus. Hans blick for sorgsen rundt omkring; — den sökte förgäfves hans son. «Har jag väl misskänt honom?» mumlade han i sitt skägg. «Skulle detta förjagat *Vidar* från *Thorfin?* Hvem vet, *Vidar* är häftig, det kokar

under ispansaret. Men nu är en dag förliden och jag har ej sett dig! *Vidar*, har du kunnat lemna din fader utan afsked? Du har alltid varit gåtofull emot mig, nu har du gifvit mig en ny gåta att lösa.«

Hjalmar mötte honom då han höll på att grubbla öfver sin *Vidars* långa bortovaro. «O, Fader!» ropade han, i det han sorgset betraktade honom,» vet du hvart min fosterbror har gått?» »Nej, min son,» svarade den gamle, «du vet att förtroendet emellan honom och mig var aldrig starkt; nu må han gå hvart han vill, jag förbannar honom från mitt hus.« »Huru!» En son, som flyr från hemmet utan giltig orsak, utan sin faders tillstånd! — Nej, mycket, ja alltför mycket har jag tålt af *Vidar*, men nu ej mera! Jag förban» . . . »Håll *Thorfin*, säg ej ett ord, som du sedan skall ångra! Väl har han ej varit uppriktig emot mig, sin fosterbror, men jag förlåter; och du fosterfar, du bör väl förlåta honom ändå mera, han, som var din ende son! Jag vet han älskade dig, men det var något som tyngde honom, och det var detta som han ej ville säga för någon; kanske har jag felat, kanske har just min uppriktighet gjort honom misstroende! Emellertid kommer han ej. Jag har

förgäfves strötvat genom hela skogen, förgäfves har jag ropat, blott echo har svarat mig!«

»Gode *Hjalmar,*» sade *Thorfin,* »jag vet huru trogen du är min son *Vidar.* Det smärtar mig djupt att se dig så, och att veta att *Vidar* ej är det!» »Jag tviflar ej på *Vidars* trohet,» svarade *Hjalmar,* »jag vet ej hvilka skäl han har haft, för att tro sig hafva rätt till flykten; dock tror jag att han haft orsak dertill, ty *Vidar* gör intet utan att han dertill anser sig tvungen.« *Thorfin* och *Hjalmar* inträdde under sådant samtal i deras boning.

Thora satt emedlertid i sin kammare och sömmade; sorgsen fällde hon på duken en och annan daggdroppe och lät då och då en suck slippa ut ur hjertats trånga boning. Ett lugn tycktes dock råda öfver hennes drag; var det en förklarad's? Nej — det var ett lugn, som bebådar storm.

»Stuga,» så utbrast hon, »huru ensam finner jag dig nu, huru tomt är det utom dig! Ack, en gång var min verld innesluten inom dina väggar, nu bor intet som fäster mig här! *Hjalmar!* hvarföre älskar du mig, hvarföre blickar du ibland på mig så innerligt? Vet du ej att *Vidar* äger mitt hjerta! Ack nej, det vet du ej! Dessa blickar sänder du till mig för att få mina tillbaka. Ja,

du är min vän, min goda vän, det vet jag! Och hvarföre kan jag ej älska dig? Hvarje morgon hälsar du mig med ett hjertligt välkommen, och du liksom frågar: skall mitt hopp uppfyllas i dag. Hvarje qväll säger du mig ett god natt, så förebrående liksom du sade: fruktlös är min väntan. Hvarföre vill du ej då gifva dig åt *Hjalmar*, o, hårda hjerta?! Och detta hjerta frågade sin herrskarinna tillbaka: kan du väl glömma *Vidar!*«

Som hon så tänkte och medan hon ännu ej torkat bort tårarne, öppnades dörren. Hvem inträdde? *Hjalmar!* Hög och stolt stod den mörklockige ynglingen framför den ljusa *Thora*. Hans öga brann, hans kinder purprades — han ville tala — han förmådde det ej! Ett outsägligt qval gjöt sig omkring hans hjerta. Han väntade att *Thora* skulle begynna; fåfängt! Aningar uppstego i hennes själ, hon kunde ej heller få fram ett enda ord. Slutligen bröt *Hjalmar* tystnaden i det han närmar sig henne: »*Thora!* du har gråtit, *Thora!* Hvad har väckt din sorg? Jag vet nog att du ej mer är glad som förr. Säg, hvad bedröfvar dig?» *Thora* lyfte upp sina sköna ögon och såg på honom utan att svara. *Hjalmar* fortfor: »*Thora*, tror du ej att *Hjalmar* älskar dig? Ack, jag kan ej längre dölja det! Blif min maka och du skall throna med mig

Strömer lith. Stentr. af Hårdh

Stolte Vidar! Hjalmar vill ej vara mindre stolt än du.

då jag en gång bestiger mina fäders högsäte! Du härstammar från en högboren slägt, och min fader kan ej vägra sitt samtycke! O *Thora,* neka ej en bön, som går ur djupet af mitt bröst!»

»*Hjalmar!* du tvingar mig att borttaga den slöja, som länge skymt mina känslor för dig. Du har kanske skäl att vredgas på *Thora;* men hon kan ej annorlunda. Jag älskar en annan!» — »En annan! O, hvad får jag höra. Men hvem då? Tala, o säg det?» — »Jag skall säga dig det; men svär mig att ej derföre hata den, som jag nu går att nämna!» »Jag svär det» svarade *Hjalmar.* — »Nå väl, det är *Vidar*» — »*Vidar!*» utropade *Hjalmar,* och de betraktade hvarandra en lång stund under djup tystnad.

»Ack, jag har gjort orätt,» utropade *Thora,* »då jag sade det; du skall vredgas!» — »Nej, jag vredgas ej! — följ du blott ditt hjertas språk; *Vidar* är ej dig ovärdig! O, att så tidigt mitt skönsta hopp skulle nå sin höst! Det hade dock så länge gladt mig! *Hjalmar,* du har ej mer att hoppas här i lifvet! Lycklige *Vidar,* du har fått en herrlig krona; du får ega *Thora!* — Dock, nu förstår jag dig,» fortfor han, i det han förde handen mot pannan, »du har försakat henne för min skull! Stolte *Vidar, Hjalmar* vill ej vara mindre stolt än du.»

VI.

Vidar lemnade nu sin födelsebygd, sitt hem, der hans hjertas brud bodde. Han vandrade mot Lögarns strand; men hvart han gick, det visste han ej. Sorgsen satte han sig ned vid brynet af en högväxt skog. Hemmets kära bilder sväfvade framför honom. Han såg *Thora* sörjande i den lund, hvilken hörde deras sista afskedsord. Han såg *Hjalmar* vid hennes sida! O! afunden steg upp i hans hjerta; det må förlåtas honom, ty hans kärlek var lika varm som förr, ehuru han hoppades föga! Han sökte väl trösta sig dermed att *Thora* var en höfdingedotter, att hennes fader härstammade från en mäktig slägt, och att han sjelf blott var en bondeson. Dock dessa ord ville ej lugna hans sinne. Han steg slutligen upp och utropade: »Jag vill blifva Konung, jag vill herrska, och sedan skall jag komma till dig *Thora;* då skall du blifva min maka! Men tiden torde kanske skörda min lilja, kanske skall *Hjalmar* blifva hennes make? Må vara! men Nornorna hafva hviskat i mitt öra: »*Vidar, Thora* skall blifva en Drotts maka!» Kunde de ej hafva menat: »*Vidar*, blif du en drott?» Ja, *Verdandi*, du har väckt lifvet inom mig: jag vill strida, jag vill kämpa; och kronan eller graf-

Strömer lith. Tr af Härdh

Köpet afslutades och slafven afsändes till Burislaws boning

ven skola emottaga mig!» Så sade han och med raska steg nalkades han Sigtuna.

Ett köpmannafartyg var just segelfärdigt i hamnen, och *Vidar* tog der tjenst. Vinden uppfyllde seglen, och snart gungade *Vidar* öfver blåa vågor.

I Gardarike *) herrskade en Konung, som hette *Burislaw*. Han härstammade från *Rörik*, rikets grundläggare, och var mycket mäktig. En gång vandrade han förklädd omkring i sin hufvudstad. Af en händelse gick han förbi den plats, hvarest slafvar såldes. Nyfiken nalkas han en hop af dem och tillspörjer köpmannen hvarifrån de äro. Denne svarar: ifrån Svithiod. Han beså dem närmare, och fann dem starka och välbildade. Men främst af alla var en ung man, hvilken, ehuru hans uppsyn bar sorgens prägel, dock var af en mycket skön gestalt. Denne slaf väckte Konungens deltagande och han frågade honom om han vore sjuk. Svaret var blott: »Ja visst». *Burislaw* frågade då, hvad slags sjukdom det var, samt sade sig vilja sända läkemedel. »O Konung!» utropade slafven, »ej din rikedom eller din makt kan bota min sjukdom!» Detta svar väckte Konungens förundran, och han beslöt att köpa honom. Köpet afslutades och slafven afsändes till *Burislaws* boning.

*) Ryssland.

En afton satt *Burislaw* ensam. Hans lynne var nedstämdt, och hans fingrar slöto sig samman. Slutligen ropade han, och då inträdde den samme slaf, hvarom nyss nämndes. Han kom och stannade framför sin herre. »Du trogne tjenare», sade *Burislaw*, »kom till mig; trösta din herre, som nu är bedröfvad. Sätt dig här vid min sida och glöm att du är slaf!» »Min herre, huru glömma en förlorad frihet; huru kunna trösta, då man sjelf är sorgsen?» — »Välan,» sade *Burislaw*, »jag ger dig friheten!» — »O Konung,» inföll slafven, »tag din frihetsgåfva åter, och gif mig glädjen, min barndoms glädje, tillbaka!» — »Du väcker min förundran slaf!» utropade Konungen. »Är det väl möjligt, att du skulle försaka friheten? Hvad är ditt namn?» — »*Rafn!*» svarade slafven. »Nå väl, *Rafn*, berätta om din barndoms, oskulds tid för mig; kanske skall jag deraf finna tröst.

Rafn begynte. »I Svithiod stod min hydda. Min fader var odalbonde och man för sig. Lugnt skötte han om jorden, men jag sökte djuret i skogen. I skogen gick jag en gång med min fosterbror, — djupt in i skogen, och vi öfverföllo en jätte, hvilken vi lyckades döda. Han kunde ej skada oss mera, men se, vi funno en ljuslockig mö i hans boning, en röfvad Jarladotter, och denna var vår

värsta fiende. Vi älskade henne begge. Hon var dock af Nornorna spådd en lysande bana. Min fosterbror var konungason, och jag bondeson, och bondesonen ansåg sig böra vika.» —

»Välan,» sade Konungen, »har du ändrat ditt sinne? Ångrar du dig att hafva gifvit vika?» — »Nej Konung! det gör jag ej. Men glädjen, den har flytt för alltid; ty hoppets lampa flämtar svagt. Nu är jag fjerran från mitt hem; men jag kan det icke glömma. Jag får ej se den hulda mera; men hon lefver fortfarande i minnet. Jag har lefvat nog. En ärofull död, är det enda jag önskar! — Det var väl en tid, då jag drömde om kronor och gyllene skatter; men drömmen är slut, och de jordiska sorgerna äro de enda verkliga följeslagarne på min bana!»

»Gå, *Rafn*,» sade *Burislaw* lugnt. »Jag skall kalla dig i morgon. Dina ord hafva återkallat mina spridda tankar; — du har väckt nya inom detta oroliga bröst. Gå, och frukta ej för din framtid!»

Rafn gick bort. Men en inre oro följde honom. Hvad hade han sagt? hvad hade han gjort? Skulle han hafva glömt sig? Han tänkte nogare efter. — Slutligen utropade han: »O dåre! talte jag ej om den spådom Nornorna gåfvo mig! — Hvad tänkte jag väl uppå!» Efter en stund utropade han:

»*Thora! Thora!* det var du!» — Han fattade i sin lyra och sjöng:

Vid Lögarns blåa bölja, der fostrades en mö
Bland tallarna, de stolta, evigt gröna.
Och ren var kindens rodnad, lik aftonglans på snö,
Och ögonen, som källan, djupblå, sköna.

Mer rik på gyllne lockar än på det röda guld,
Af skatter hon sitt hjerta endast hade.
En himmel syntes stråla från hennes blick så huld,
Hon sång och dikt i ord och handling lade.

Hvad bryr det mig, att lifvet då tyngs för kärleks skull?
Ej räds jag att för Thora *qvalen lida.*
När hjertat glöder, hågen af kärlek blott är full,
Då är jag färdig att mot döden strida.

Så han qvad. Den sista tonen klingade ännu, då dörren öppnades, och *Burislaw* inträdde. »Med glädje hörde jag din sång,» — sade han. »Du säger, du är redo till att strida. Välan, *Rafn!* du höre nu mitt bud! Min här har jag samlat att strida mot den grekiska Kejsarens skaror; — men förgäfves har jag uppmanat dem till drabbning. De vilja ej pröfva den öppna fejden. Blif du min räddare! kläd dig i harnesk och fjäderprydd hjelm; — befall öfver mina skaror. Du, segrare öfver jättar, skall

snart fördrifva dessa usla Greker. Du sade mig en gång, att du hade drömt om kronor och guld: välan, allt detta skall du få, det lofvar jag dig, om du nu endast vill rädda din Konung!»

»Min Konung,» sade *Rafn,* »den strid, hvarom jag qvad, den slutas ej genom svärdshugg. Den fordrar kraft i viljan. Denna strids väg heter icke lif eller död. Nej, den heter frid och glädje, eller qval och sorg. — Jag har fått på min lott qvalen och sorgen. Det var om dem jag qvad; — dem vill jag bekämpa! Dock, Konung! du är nu min herre. Jag skall lyda dig. Du behöfver ej väcka hos mig den drömda tanken om en krona, ty denna tanke hvilar vid sidan af min kärlek! Tro ej att kärleken skall förkolna. Tro ej att kärlekens följeslagare skall bortflyga. — Betänk dig, min Konung, förr än du gifver mig sådan makt. Vet, Björnen brummar trygg i skogen; men väckt utur sitt ide, rifver han jägaren. Kom ihåg att jag är menska; — kom ihåg att jag älskar! Betänk allt detta. — Men ändrar du ej dina befallningar, så går jag i striden.»

Burislaw betraktade honom med förvåning. Han beundrade den stolta nordbons öppna sinnelag; han anade ej att den han ville använda hade en stor själ. Nöden afgjorde hans mening, bestämde hans ord, och han sade: «*Rafn,* rädda mig nu; —

din belöning skall ej uteblifva.» — »Välan,» svarade *Rafn*, »jag går.»

VII.

Hären tågar af med *Rafn* i spetsen.

Ensam sitter gamle Kungen. Han tänker på sina krigare, på sina fiender, på ödets rullande hjul, och en oro uppstiger i hans inre, då han betänker att allt är i *Rafns* hand, en främlings från Svithiod, en skeppsbrutens. Fördjupad i sina dystra tankar, sitter han en qväll orolig i sitt högsäte. På en gång slås dörren undan, och in träder en hög kämpe. Med nedslagen hjelm nalkas han Konungen. »O Konung!» så begynner han sitt tal, »Dina fiender hota dina länder; dina krigare äro ej att lita på; — låt mig strida! Hos mig kokar begär efter blod, och tungt skall, vid min kraft! min klinga falla — Befall o Konung!»

Förundrad steg Konungen upp och talade: »Hvem är du, främling, som kommer och så spotsk erbjuder dig?» — »Mitt namn, det behåller jag för mig,» svarade kämpen i samma stolta ton. »Men min klinga har nog samlat blodiga minnen af min starka arm. Jag såg först dagens ljus bland Bolmens öar. I Smålands skogar har jag jagat

om och betvungit ilskna dvergars makt. Spörj ej mer, o Konung! ty fremlingen vill ej vara känd, tills hans namn kan stråla i nog glans och ära, som hans högborna ätt det fordrar. Jag hör att din här har ofta vikit för de svage Greker. Stålsätt den med Scandiens söner, och du skall se huru dessa, liksom en snö-lavin, skola förkrossa de veklingar, som bo i dalen. Jag hafver 12 drakar. Tag mina män i sold, och våra svärd skola troget slipas för din tjenst.»

Konungen blickade slugt på den stolte kämpen. Han liksom tyckte sig kunna uppsuga den kraft, som utflödade från dennes läppar. »Välan!» — så började han, — »Jag tager Eder i min tjenst. *Rafn* har tågat förut med min här. Tåga dit der han är. Han är ock från Scandien, och det skall glädja honom att få strida tillsammans med Nordbor.» — Konungen slutade, och snart hördes blott ett doft buller, förorsakadt af den grofva kämpens gång, och de tunga ekdörrarnes öppnande.

Det var en skön dag. Bland cypresser och rika söderländska trädgrupper visade sig en krigshärs tält. En å flöt förbi desamma och erbjöd svalkans njutning åt den svettiga och dammiga krigaren, som länge tågat omkring bland öde stepper. Man såg en hop af skäggiga männer, med långa

kåpor och breda bälten, sitta och förtroligt tala om färden dit. Ibland talet hördes månget ord, till *Rafns* beröm. Denne stolte yngling med sina ljusa lockar, med sin flammande blick och sin starka, seniga arm, hade gjort intryck på dessa vilda horder. De spådde sig seger, ära samt rika byten, och den vilda Nomaden strök sitt långa skägg, vid åtankan på de Grekiska städernas brand och de dervid blifvande rika plundringar. Man såg en annan flock af brynjeklädda männer, med ljusa lockar och krigiska åthäfvor, sjunga kämpavisor och i sången inflåta sin anförares lof. De talte med förakt om de veka slättboar, bland hvilka de nu voro; »men,» sade de, »hvad angår oss, om de falla i drabbningen? De äro skapade till slagtoffer; må de fly. Banéret skall ej svigta i vår lilla hop.» »Men,» frågade en ibland dem, »hvad är detta för ett folk, Grekerne? — Tro de på samma Gudar som vi?» — Då framträdde en bard och qvad:

»Bröder från Norden hören min sång:»
»Thor *gaf oss svärden och kraft att dem bära*
Och modet som skänker oss Walhalls ära.
Bland tallar och drifvor och dalar, och berg,
Med mosslupna skuldror, med jern till märg,
Som värnat vår vagga, i stridslust vi gingo
Och jagade björnar, som dödssåren fingo.

Och mjödhornen tömdes, och draken med lust
Vi löste och styrde till fjerran kust.
På Walland och Serkland, bland svartblåa männer
Än talas med fasa om stålklädda svenner.
Till Miklagård *sist ibland lundfagra skär*
Vi kommo. Kring böljande vikarna der
De väldiga tornen sig reste mot höjden,
Och foglarne sjöngo och tolkade fröjden
Af lifvet, som strömmar ur dagens brand;
Och blommorna kransade dal och strand.
Med glädje och gamman vi söner af polen
Ock gåfvo vår hyllning åt gyllene solen
Och prisade Miklagårds *herrliga prakt.*
Vi tänkte: här bor i den tjusande trakt
Ett folk, hvilket känner hvad mod är och ära;
Men falsk var den tanken; ty svärdet att bära
De glömde för lekar och qvinnoglam.
Långt hellre de lefde, som slafvar, med skam,
Än gingo i döden för hemmet det kära.
Och Greker är namnet, de veklingar bära.
Som fiender våga de möta oss här;
Men segren, som förr, på vår sida är.
Ej väldige Thor *skall ifrån oss vika*
Och nordmannasvärdet det skall ej svika:»

Så klingade sången i nordmannalägret. Gladt lyste vid detta qväde hvarje öga. Vid minnet af förfädrens segrar och ära höjdes hvar kämpes bröst; — han liksom inandades en flägt, som kom från norden, kämparnes hemland.

Bland dessa olika krigareskaror vandrade framåt en hög gestalt: det var *Rafn*. Orolig gick han af och an och såg åt heden, som låg framför lägret. En blå mantel låg kastad vårdslöst öfver hans breda skuldra; — af dunkelblå stålet var hjelmen hamrad, och en gyllene dufva utbredde sina vingar från hjelmens kam. Ett sax-svärd var fästadt med en rem vid hans starka länder. En rund sköld bar han på sin venstra arm, och i sin högra höll han en lans, mot hvilken hans ljuslockiga hufvud var lutadt. I hans blick syntes en dysterhet, lik dimmor, som sväfva öfver en leende dal. Hvari bestod denna dysterhet? Var det oron att ej segra? Var det afunden öfver den sända nordmannahjelpskaran? Nej! — Rädsla och afund kunde ej gömmas i *Rafns* bröst. Det var en flygtig tanke, som steg upp och sade med nordanvindens hviskning: »mins du norden! mins du lunden, der du henne sist såg! Du är nu långt derifrån. Mins du den, för hvilken du offrade din lefnads sol!» — Och han försjönk i djupa drömmar.

Men hastigt såg han opp! Hans stålrustning klang, vid det han reste sig; och med segrens leende på sina läppar, sade han halfhögt:

»Jag mins ock nornornas ord.» Och i det hans ögon vände sig åt heden, såg han ett dammoln

uppstiga och hvälfva sitt askgråa töcken mot det klara himlablå. Han ropade: »kamrater! till vapen! till vapen!» Och snart såg man honom på sin svarte gångare spränga fram mellan lederna, ordnande och lugnande alla. Bakom den ryska slagtordningen höll den nordmanniska krigareskaran. Framför denna tumlade på en grå häst Czarens ännu obekante medhjelpare. Han var klädd i en gyldene rustning, och röda fjädrar beskuggade hans nedfällda hjelm. Så var slagtordningen färdig, och man såg redan spetsarne af de Grekiska falangerna. Hastigt afdelar *Rafn* sina Ryssar i lika många hopar som falangerna äro. Vid det han stöter i sin lur framrusar hela svärmen under vildt skri; — snart sprängas flere af falangerna; — man strider utan ordning; — dammolnen inveckla hela hären; — man hör blott huru svärden klinga och hjelmarna braka; man hör rop af sårade och flyende. *Rafn* syns, som en dundergud, öfverallt i den hetaste striden. Allt faller för hans arm. Nu kommer en il och skingrar dammolnen. *Rafn* blickar upp och ser en Grekisk falang, som tillbakakastar hans hopars vilda anfall, samt hotar att spränga hans slagtordning. I ögonblicket kastar han om sin häst, och snart är han vid den främmande riddarens sida. »Nu gäller det att strida,» ropar han, pekande på falangen. »Lands-

män! der äro edra offer.» — Ett vildt skri af glädje for ut mellan gallren af den okända kämpens hjelmvisir. Han sporrade sin gråa häst, och med fällda lansar ilar hans hop in i stridshvimlet. *Rafn* kan ej följa dem längre; ett moln höljer snart hans djerfva landsmän. Deras anfall var hårdt, men ännu stå de lugna lederna af falangen. Då gnissla tänderna af vrede hos den främmande riddaren. Berserksraseriet lifvar hans starka arm, hans svärd flammar; han kastar sig ned af hästen, han banar sig in i falangen; och hjelmar och brynjor kunna ej motstå hans kraftiga hugg. Hans följe viker ej en fotsbredd från sin anförare. De följa honom, som björnungar följa sin moder, och deras stridsyxors hugg hagla tätt på Grekiska hjelmar. Då framträder i falangen den grekiska höfdingen. Det var en äldre man: — hans gråa, vördnadsvärda skägg föll i sida lockar mot midjan, der en dolk blixtrade. Den seniga handen var knuten om ett svärdfäste, och han sjelf red på en mjölkhvit häst. Honom möter den stolta nordmannahöfdingen. Fastän han är till fots, synes han reslig till växt, lik en tall i skogen. Blodig är han upp till midjan. Hans sköld ligger klufven vid hans fötter; men hans kraft har ej svikit honom; hans svärd, *Tirfing*, är redan höjdt, fattadt med båda händerna. *Tirfing* sjunker

Strömer lith. Tr. af Härdh.

men Tirfing flammade ånyo.

ned i den hvita hästens hufvud, som störtar med stönande till jorden. Den gamle nalkas med säkra steg sin motståndare; — hans svärd faller tungt mot dennes skuldra och den djerfve angriparen raglar tillbaka, men *Tirfing* flammar ånyo, och gubbens hufvud faller för den unge krigarens hugg. Grekiska skaran flyktar öfverallt, och den nedgående solen upplyser slagtfältet, öfverströdt med hopar af döda. —

VIII.

Hjalmar visste nu att i hans bröst bodde blott en hopplös kärlek. Huru kunde han trifvas i sitt hem, der allt talade om dagar, hvilka försvunnit under hoppets leende fröjder? Huru kunde han glädjas åt en skön natur, åt friden i den dunkla skogen, då han sjelf saknade frid? I fjerran länder, bland kamp och strider, tänkte han kunna nedtysta sin inre klagoröst. Han beslöt att uppsöka *Vidar*, att återföra honom till hemmet och till *Thora*, hvilka begge *Vidar* hade öfvergifvit, då han såg *Hjalmars* brinnande kärlek. Han hade ingen ro, förrän han inom sig beslutat att handla så. Väl sade honom ofta ett smickrande hopp: »blir jag qvar, skall hon

kanske glömma *Vidar*, skall hon finna *Hjalmar* sig mindre ovärdig än nu». Dock — verkligheten hviskade i hans öra om qvinnotrohet, trohet ej blott i lifvet, medan dess föremål ännu andades jordens luft, utan kärlek, då äfven detta föremål blott qvarstod i minnet.

En gång satt *Thora* i en löfsal och prydde en mantel med guldfigurer. *Hjalmar* satt bredvid och hvilade dystert sitt öga vid den sköna *Thoras* arbete. *Thoras* gamle fader, *Thorfin*, satt och täljde på en käppknapp. Dödens tystnad herrskade i lunden; — blott asplöfvens prassel störde då och då den graflika tystnaden. På en gång reser sig *Hjalmar*. Hans svarta öga blixtrar som en sydländsk natt, och med den knutna näfven slår han i bordet. »Fader *Thorfin*,» så började han, »jag måste lemna dessa kullar, der jag uppvuxit, jag kan ej stanna och njuta af ditt faderliga skydd. Tiden är för lång; — jag kan ej här ensam trifvas mera. Jag måste bort och uppsöka *Vidar*, min fosterbroder. Jag vill dela med honom hans öden, jag vill med honom segra eller dö. Se, korpen flyger och skriker efter blod», tillade han, pekande mot höjden: »Vänta, vänta, du svarta ilbud! Får min klinga flyga, nog skall du bli mättad. Vid *Gwelger*, min faders gamla svärd, jag skall ej vika för blodströmmarne

strida, för stålet, som blixtrar för mina ögon. Jag skall ej rädas att klyfva mörkblå vågor, att smaka saltadt skum; mitt segel skall ej minskas för nordens kalla storm. Med lösa vingar skall jag hasta med min drake till obekanta länder, och huru nornornas höga lottning må utfalla, skall *Hjalmar* vandra deras höga bud till mötes med öppet bröst. Haf tack, *Thorfin*, för de många dagar, du vårdade den späde *Hjalmar!* Hans kraft är nu i blomma. O! måtte den blifvande frukt visa, att han är en kungason».

Detta hade han uttalat med en alltjemt stigande värme; men då hans ögon fästades på *Thora*, och då han såg hennes stora blåa ögon fälla heta tårar ned öfver den röda kinden, då mjuknade den kraftiga rösten; så smälter den öfverblifna drifvan för majregnets värmande droppar. »Vi måste skiljas, *Thora*,» fortsatte han, »ännu denna dag. Jag skall uppsöka den, på hvilken du städse tänker; jag skall för honom förkunna *Thoras* ord, och den lycklige skall återvända glad och besöka sin älskade barndomsvän.» »Men,» tillade han, »då jag nu kommer bland strider och tusende faror, får jag då tänka på dig, *Thora?* Får jag tro, att jag åtminstone i norden har en ljuslockig vän, som, ehuru lycklig

vid *Vidars* sida, dock kan tåla att påminna sig den svartlockige *Hjalmar?*»

En tår syntes nedfalla från hans öga: det var ett offer af hans kärlek. I denna tår drunknade hans lefnads sista hopp. »Farväl, min son,» — sade *Thorfin,* och såg upp på den höge *Hjalmar,* i det hans blickar sökte sig väg emellan hans buskiga ögonbryn, som lågo, lika höstens rimfrost, öfver den gamles ögon: — »Jag har länge sett, huru örnvingarne hafva nått sin styrka, och den gamle *Thorfin* har länge anat att de skulle spännas ut och att örnen skulle flyga bort att söka rof. *Hjalmar!* förrän du lemnar mig, låt den gamle *Thorfin* gifva sin fosterson till afskedsgåfva några råd, dem han lärt sig medan hans lockar hafva hvitnat för ålderns köld.» »Det är godt att strida,» sade han, »men du skall, förrän du fäller ditt svärdshugg, veta hvart det faller och hvem det drabbar. Du skall ej rädas att tömma heta blodet, men du skall veta, hvems blod du kylt; ty annars skola dess heta ångor störa din sömn och förmörka din hjeltesol. *Hjalmar!* du skall först prisa dagen, då qvällen skymmer och rådet, när det är följdt, och mjödet, då det är drucket. Se ej blott framför dig, utan läs ock i din minnestafla. Må det vara din Mimers-brunn.»

»Här är din faders svärd, *Gwelger*. Han har fört det med ära; — nu är det för tungt för hans gamla arm. Men hans kraft bor i hans sons arm, och han väntar, att sonens ära skall förnya minnet af faderns.»

Så sade *Thorfin;* — men *Hjalmar* fattade sin faders svärd. På spetsen af detsamma var hans öde fästadt; han måste slå sig till det han ville hafva, och det gällde en kraftig arm, att behålla, hvad han genom den skarpa eggen kallade för sitt. Snyftande tryckte han *Thoras* hand; — darrande blickade den sköna upp till den höge *Hjalmar*. Ett knappt hörbart farväl hviskades fram mellan läpparna, och på bleknade kinden föllo hennes tårar. »Räds ej, *Thora*,» hviskade *Hjalmar,* »om du går till hafsstranden, då månen blickar ner från den nattliga pellen, och om du skulle höra *Hjalmars* steg bland stenarna, ty då är det hans vålnad, som uppstiger från sin kalla graf och ännu en gång vill taga afsked af sitt kära hem, ännu en gång vill se den mö, som var hans hjertas brud»

Hjalmar skyndade bort; — han kunde ej uthärda att se afskedets stund göra så mycket intryck på dessa begge, dem han så innerligt älskade. Han skyndade till sina vapenbröder och gjorde sig färdig att möta sina strider och faror. Men *Thora*

smög sig stilla undan; hon sökte ensamheten, för att med sig sjelf öfverlägga om utförandet af ett beslut, det hon länge hyst inom sig. Hon såg möjligheten att återse *Vidar*, om hon följde med *Hjalmar*; — men huru skulle hon kunna följa med, då hon, ensam qvinna, ej kunde deltaga i hans strider? — Länge grubblade hon dock ej derpå.

I den höga loftsalen fanns en rustning, som tillhört *Thorfin*, hvilken han som yngling nyttjat då han medföljde sin fader på hans färder. Ingen hade bemärkt denna dammiga rustning, der den stod i hörnet af salen. Rummet var för närvarande tomt; — qvällen skymde; — blott en lampa spred ett dunkelt sken, och rustningen glänste så sorgligt i detta halfdunkel. Hastigt öppnades en dörr, och en ung flicka gick med lätta steg fram till rustningen. Att rädsla fanns i hennes bröst, derom vittnade de ögonkast, som hon sände rundtomkring sig. Slutligen stod hon bredvid rustningen, hon lyfte sakta kasken, och snart sågos *Thoras* gyllene lockar försvinna under kaskens stål. Barmen spännes in i kyllret, och de fina benen snöras med stålskenor. Med en rund sköld och ett kastspjut i handen skyndar *Thora* bort; — hon lemnar *Thorfins* gård. Det är ej mer den fina lockiga *Thora* man ser, hvars behag tjusade alla. Nej, det är en nordisk Apollo, det är

Strömer lith. Tr. af Hårdh

och snart sågos Thoras gyllne lockar försvinna under kaskens stål.

Sidan 45 saknas tyvärr i denna digitalisering

härkomst. Bjuden af sin värd att stadna qvar, nekar han dertill, ty han säger, att han har en lång resa för sig, och att hans mål är att uppsöka sin fosterbroder. Han blir dock öfvertalad att qvarstadna någon tid.

En dag satt han vid sidan af engelska Konungen. *Etelred*, så hette denne. Konungen talte om de många härtåg, som Skandinaviens befolkning ofta gjorde på hans kuster. *Hjalmar* sade att, »då hans land var ett fattigt land, måste dess bebyggare, då torfvan ofta svek deras hopp, mera lita på sin arm och sitt svärd, och att deras gamle gudar ej förbjödo dem att taga det de med svärdet kunde tillkämpa sig.» Konungen lyssnade till *Hjalmars* ord; — han fann behag i att höra denna unge kämpes enkla, men kraftiga tal. Han fann väl, att, så länge Skandinavernas tro tilläte dem att röfva, så länge kunde England aldrig tänka på en verklig fred. Han begynte att framkasta den Christna religionens sanningar, och han märkte noga, huru *Hjalmar* med välbehag lyssnade till dessa lärors himmelska ljus. Det lyckades honom slutligen öfvertala *Hjalmar* att låta döpa sig.

Det var en solklar dag, då detta dop skulle verkställas. *Hjalmar* framträdde med lugna steg framför *Etelred*, som var hans fadder. Der böjde

han knä, lyfte af sin hjelm, och lät de långa, svarta lockarne fladdra om för vinden. En munk framträdde, och snart var hans hjessa bestänkt med det heliga vigvattnet. Han var nu en christen genom dopet, och det var skönt att se denne stolta nordbo, som mest trodde på sin styrka, nu böja sig i tron på en högre makt, en godhets- och nådefull. Hans följeslagare läto äfven döpa sig, utom *Vingulf*, som sade: »jag tror ej på den hvite Guden, ty den förefaller mig så matt vid jemförelsen mellan *Oden* och *Thor*.» Och dock var *Vingulf* en qvinna; — det var den milda *Thora*, som sade dessa hårda ord. Var det af oförstånd eller hårdnackenhet? Intetdera. Men hon älskade en hedning, hon älskade *Vidar;* — som döpt fick hon ej älska honom. Emedlertid längtade *Hjalmar* ut att strida, och han beslöt derföre att fara till Miklagård och der strida mot Mohrerna bland Wäringarnes skaror. Han lemnar England och styr med fulla segel nedåt Spanska sjön.

Det var en månljus natt. Han satt på sitt däck, och hans öga vändes än mot månen, som, lik en ensam nunna, vankade om bland molnens klosterväggar; än såg han ned i hafvets djup. — Han ville liksom söka svalka i dess mörka vågor, der stjernorna tindrade som demanter. Allt var så tyst och mörkt, och detta öfverensstämde så väl

med hans känslor. Det herrskade ock ett månsken inom hans qvalda bröst; det var minnet af hans hemland, af *Thora*, som var den månlika lampa, som svagt upplyste det allvarsamma närvarande. Vid hans sida satt *Vingulf*. Dess läppar talte intet ord; — blott en suck flög ut under pansarets slutna kammar. »Hvad norden var skön», började *Hjalmar*, »då jag som barn fick springa om bland dess dalar; då jag fick plocka den väna sippan; då jag fick bada mig i den klara bäcken. Lifvet log mot mig, och ehuruväl jag ej ägde kärlekens honungsljufva frukter, var jag dock lyckligare, än under den tid, då jag egde kärleken, ty jag kände ej till dess galla. *Vingulf!* har ryktet omtalt för dig mitt hjertas väna mö — en skön, en herrlig nordens blomma, en urbild af enkelhet, af trohet och af dygd?» »Nej,» sade *Vingulf*, — och dess kind purprades, hvilket *Hjalmar* dock ej kunde se för nattens dunkel. En rysning genomfor *Vingulf*, som dock snart bemannade sig och fortfor: »men har icke denna *Thora* visat så mycken hårdhet mot *Hjalmar?* har hon icke bortstött hans varma kärlek? har hon icke gjort allt, för att kyla *Hjalmars* heta blod?» »Vid alla helgon!» utropade *Hjalmar*, »huru kan du veta detta? Hafva nattens stjernor biktat för dig?» »Icke, *Hjalmar!*» sade

Vingulf och sökte så mycket möjligt höja sin stämma; »jag hade en dag jagat om i trakten, och då jag hvilade mig, hörde jag henne försäkra *Vidar* om sin trogna kärlek.» »O! snöda verld,» utropade *Hjalmar,* »kan du ej låta ett hjerta sörja i tysthet! Hvarför skall du låta alla veta och känna dess innersta, men tysta klagan! Ja, *Vingulf!* Jag borde glömma henne, men jag kan det ej. Hon är för mig detsamma, som våren: väl vill jag lägga en vinter i mitt hjerta, men kan ej upphöra att minnas; och vid hvart och ett minne smälter isen i mitt bröst; — vid hvarje tanke på *Thora* spirar den gröna blomman upp mellan drifvor. Så finnes för mitt hjerta en egen årstid; den vexlar mellan vår och vinter. Men nu, *Vingulf!* du hör, huru jag för en qvinnas skull klagar ... men jag vill dricka blod, jag vill mätta de hungriga korparna med fallnas lik!» Under dessa ord skiljdes de åt. De voro begge djupt upprörde, och de sade sig begge vilja gå att söka hvila, men ingendera kunde det. Så förgingo flere dagar under ömsesidigt samtal; det vände sig jemt kring hemmet, men *Vingulf* sökte städse att leda *Hjalmars* tankar på bragder och strider.

De nalkades redan till Sikeley, dit blåmännernas största styrka hade dragit sig. Wäringarne hade under sin anförare, Konung *Harald* äfven dra-

git dit. *Hjalmar* töfvade icke länge, innan han hade besökt *Harald;* och *Hjalmar* med sin flock är icke mera ett ströfvande följe, utan en del af Wäringarnes här. Det var den Grekiske Kejsaren *Alexey,* som skickat denna *Harald* bort från sig, emedan han fruktade honom, såsom då varande Wäringarnes både anförare och älskling. Han trodde sig med skäl få vara i fred, då *Harald* fick strida med blåmännerna. *Harald* var nu således den man, åt hvilken Siciliens eröfring var uppdragen; men han var för klok, för att icke genomskåda Grekernas listiga plan. Han hade derföre inom sig beslutat, att strida en tid för bytes skull och sedan på eget bevåg återvända till Constantinopel. Då *Hjalmar* stötte till hans här, befann sig densamma framför en af Saracenernas många borgar. Hären hade länge förgäfves legat utanför denna borg, och hans tålamod begynte gå till ända. En dag inträdde *Hjalmar* till honom, der han, dyster och sluten, vredgades på sig sjelf, för att han ännu ej lyckats få borgen i sitt våld. *Hjalmar* sade till Konungen: »denna borg har länge trotsat eder makt, men med list skall man lätt kunna inträngа i densamma. Jag har nemligen funnit, under mina vandringar, en underjordisk gång, som efter alla anledningar måste leda in i borgen. Tillåt mig att med de mina gå

dit in; och om det lyckas mig att inträngа, skall en hvit fana vara tecknet, att jag har lyckats. Då väntar jag, att du, o Konung! utifrån skall anfalla; och borgens öde skall snart vara afgjordt.» Så sade *Hjalmar*. Konungen tog honom glad i sin famn, och planen blef uppgjord.

Solen var knappast upprunnen om morgonen, då *Hjalmar* med de sina anträdde sin farliga färd. Han sjelf gick med en lampa i handen främst af alla. Gången var smal och tillät blott två man att gå bredvid hvarandra. Tysta skredo de framåt. På en gång stannar *Hjalmar:* han hörde röster fram i gången. Han ser huru *Vingulf* redan är på tio stegs afstånd från honom; — han hör ett doft rassel af vapen, och rusar fram. Han ser *Vingulf* i full strid med en mohr. *Vingulf* hade redan sårat mohren i sidan, men låg sjelf kullkastad, och den krökta sabeln sväfvade redan öfver den fallnes hufvud. Hugget faller mot *Hjalmars* sköld, som denne skyddande stack fram. Mohren vänder sig nu mot *Hjalmar*. Denne kastar bort sin lykta och drager sitt blanka svärd. Vid fallet går lyktan sönder och mörker herrskar öfverallt. Mohren vill fly, men *Vingulf* hindrar honom. *Hjalmar* måttar åt mohrens hufvud, men sårar blott i mörkret hans arm. Mohrens sabel springer i detsamma i stycken, ty den

har träffat *Hjalmars* stålhjelm. Nu famna de hvarann, men mohren är, ehuru vig, dock svagare. Som en orm slingrar han sig kring *Hjalmars* starka kropp, han griper en dolk och tänker att stöta in den under harnesket; men *Hjalmars* ringbrynja, som han hade under harnesket, hindrade dolken att inträngа djupt. *Hjalmar* fattar mohren i nacken och qväfver honom mellan sina begge ben. Då mohren var fallen och således detta hinder undanröjdt, frågar *Hjalmar Vingulf*, om han var sårad; men denne nekar, och tåget går vidare. En brant sluttning hindrar snart deras tåg; och att i mörkret våga sig derutför, är svårt. Emedlertid finna de, på ett ställe, några afsatser på sluttningen, hvilka lemna tillfälle till en beqvämare nedgång, och *Hjalmar* börjar att beträda densamma. De fleste äro redan nere, då de märka att flere mohrer vänta dem. De fälla lansarna och rusa på mohrerna, som, förnimmande att de anfallande äro talrika, vända dem ryggen och fly. *Hjalmar* förföljer, och en af hans följeslagare skyndar efter honom, förande i sin hand den hvita fanan. De skiljas dervid från de öfriga; och mohrerna, som ej märka huru få de hafva efter sig, fortfara att fly. *Hjalmar* förföljer dem i sin ifver; mohrerna taga af i en smal gång, och man ser redan i fonden ljusare dager. *Hjalmar*

inser sin vådliga ställning: ännu är han sjelf osedd, men han räknar 20 mohrer, som fly för honom. Att vända om, vore för honom ett ögonblicks verk; men detta kom ej i *Hjalmars* tanke; i dess ställe tänkte han på möjligheten att försvara nedgången till denna underjordiska väg, till dess hans följe kunde hinna efter. Han rusar på, springer uppåt stegen och hugger ner den af mohrerna, som ville slå till den lucka, hvilken ledde till gången. Begge äro nu uppe i ljuset, men hela skaran af Saracenerna störtar sig på de begge ensamme kämparna. Stället, der *Hjalmar* stod, var något upphöjdt, så att han med lätthet kunde försvara sig emot dem som ville klättra upp till honom. Det hvita baneret fladdrar, men ingen hjelp höres af. Sex mohrer ligga redan fallne för de begge kämparnes kraftiga hugg. Men ett moln af pilar faller öfver dem. Den som höll baneret, är genomborrad och faller baklänges till jorden. *Hjalmar* fattar baneret med venstra handen. Ehuru sjelf sårad af en pil, står han lugn med sin *Gwelger,* och fastän döden gapar mot honom trotsar han denna. Sedan hans kamrat föll, var han väl ensam bland hundrade fiender, men ingen ville nalkas den stålklädde hjelten. Han stod som ett nordiskt fjell, hotande att förkrossa dem som vågade komma klippan för nära. Pilarne flyga

om honom, och en mängd af dem fastna i hans sköld, som slutligen blir honom för tung att hålla, hvarföre han kastar den med förakt bort. Nu tro mohrerna att han lätt kan tagas. De uppge ett skri och storma alla till, men döden väntar dem, och lik faller på lik. Han är ej mer den *lugne krigaren*, han är den *rasande;* — dock — hans krafter svika slutligen, och ehuru baneret ännu hålles upprätt, står han blott på ett knä och fäktar, men ännu med samma mod.

I detta ögonblick rusar hans kämpaskara uppför gången. Liksom retade björnar störta de, ledda af larmet, öfver mohrerna; desses härskri förvandlas snart till de flyendes nödrop; i det samma rusar *Haralds* här inom porten, och ett rysligt blodbad följar. Sjelf sårad vadar *Hjalmar* i blod; han hugger med begge händerna omkring sig, och allt viker. Han tyckes sjelf glädjas åt denna sin första strid.

Borgen är redan i Wäringarnes våld, och det hvita baneret fladdrar från borgens tinnar. *Harald* nalkas då *Hjalmar,* tackar honom för den visade tapperheten och rådigheten, samt, i åsynen af Wäringarna, slår honom till Riddare.

IX.

Kejsar *Alexey* var en svag, men slug man. Hans gemål *Zoë* var den hufvudsakliga driffjedern i alla de kraftiga åtgärder han vidtog. — Hon gynnade Norrmännerna framför Grekerna, af orsak, att hon hade förälskat sig i Norrmannakonungen *Harald*. Hon hade dock hittills förgäfves sökt förmå honom att deltaga i ett brott mot hennes gemål. Detta hade en slug man, *Alexeys* rådgifvare, uppdagat. Han hette *Soliman*, var till börden mohr, och var den som aflägsnat Wäringarna.

Constantinopel var för närvarande i största oro. Man såg folk springa i full villervalla på gatorna; — nedslagenhet märktes i hvarje ansigte. Hvad var orsaken dertill? Jo, det var det nederlag, som drabbat den stora Grekiska hären. Kejsaren hade nu sammankallat sitt råd, hvari äfven *Zoë* var en medlem. Hon yrkade på Wäringarnes hemkallande: «ty,» sade hon, »de stolta Grekerna äro så fega, att de ej kunna försvara sin egen sjelfständighet mot vilda barbarer.» Då uppsteg *Soliman* och sade: »Ryktet har försports, att i den Ryska hären finnes en stor trupp af Skandinaver. De äro alltså från samma land som Wäringarne; och skola dessa väl strida med deras vanliga tapperhet mot sina egna

landsmän?» — Alla tycktes gå in på *Solimans* invändning, men Drottning *Zoë* fortfor: »Äro de icke i vår sold, och är det sagdt att de veta att dessa deras landsmän äro bland deras fiender? Det är ju en möjlighet, att Wäringarne, såsom varande till flertalet Norrmän, väl kunna strida emot desse, som äro Svenskar. Dessutom då nöden tvingar, är det bättre att pröfva en slagtning, att än en gång försöka vapnens lycka, än att så handlöst gifva riket förloradt åt barbarerna.» Detta talade hon med stark och beslutsam röst. Hennes stora svarta ögon lyste af medveten kraft, och hon egde en sådan förmåga att tjusa, att ej allenast Kejsaren, utan ock sjelfva *Soliman* måste gå in derpå. Medan detta rådslag hölls, hade man varsnat flera segel, som styrde sin kurs inåt hamnen, och en af hamnvakten hade ilat upp till Kejsarborgen, samt inträdde nu, förkunnande fartygens annalkande. Alla blefvo förskräckta, men *Zoës* hjerta klappade högt. Hon anade att det var *Harald,* och hon sade åt sig sjelf: »han älskar dock mig.» Hon såg redan i sin föreställning kejsarkronan på *Haralds* hufvud, och sig sjelf som gemål vid hans sida. Hennes aning bedrog henne ej. Det var *Harald* som kom med sina skepp. Han steg i land, och med säkra steg framryckte hans kämpaskara på gatorna, som

hvimlade af folk, till det kejserliga palatset. Han lemnade sitt följe utanföre och gick ensam upp till Kejsarinnan *Zoë*, ty hon visste väl sjelf, att hon var hans förnämsta stöd. Han hade nemligen af begär att återkomma, utan vidare besked lemnat Sicilien och stod nu i Constantinopel. Kejsarinnan *Zoë* återsåg, med half förvåning, half glädje, den stolta Wäringahöfdingen. Hon utbrast slutligen: »Du kommer som kallad af himlen, för att rädda oss.» *Harald*, som hade väntat sig ett annat mottagande, men egde slughet nog att begagna ögonblicket, svarade: »att ryktet om kriget hunnit hans öron, och att han intet högre önskade, än att kunna få försvara sin höga kejsarinna mot dylika vildar.» Hon, eljest så klok, var nu så förblindad af kärleken, att hon i allt detta blott såg kärlek tillbaka. Hon skyndar till Kejsaren, hvilken hon finner högst förvånad öfver Wäringarnas snara hemkomst. Hon vänder snart hans oro i glädje, i det hon berättar *Haralds* ord. I detsamma kommer *Soliman* och frågar Kejsaren, om ej *Harald* borde underrättas om att han genast skulle tåga mot fienden. Förrän *Zoë* hann att säga ett enda ord, hade Kejsaren nickat bifall, och *Soliman* hade nu vunnit öfver Kejsarinnan. Han skyndar till *Harald*, hvilken han, under de mest vänskapliga välönskningar,

meddelar Kejsarens befallning. *Harald,* som brann af begär att strida och alldeles icke tänkte på *Zoë*, beslöt att tåga, ännu samma afton.

Det var blott några timmar qvar före afresan, då man såg en ung Wäring med oroliga steg gå fram och tillbaka på Constantinopels vallar. Denne var *Vingulf*. *Thora* dvaldes dock inunder *Vingulfs* harnesk, och för henne var det en gruflig strid att så hastigt lemna Constantinopel, ett ställe, der hon hoppats få återse sin älskade *Vidar*. »Hvar är han? månne han ej lefver mera, månne han har glömt sin *Thora?*» Så voro hennes tankar. De liknade moln, jagade af vinden, hvilka spegla sig hastigt i källan, men derpå åter fly, för att lemna rum åt nya. Molnen voro hennes tankar, och hennes hjerta källan. Afmarsch-signalen ljuder, och *Thora* måste lemna rum åt *Vingulf*, måste för krigarens hårda pligter, lemna dessa tankar, som så väl stodo i öfverensstämmelse med hennes känslor.

Rafns här hvilade efter slaget, sedan en ättehög blifvit uppkastad åt den fallna Grekiska höfdingen. Månen lyste så dystert på det blodiga fältet, hvarest dödens stillhet rådde. Der såg man fiender, som mött hvarandra i striden, och hvilkas svärd skiftat många hugg, nu ligga broderligt vid hvarandras sida. Och man kunde i sanning ut-

Strömer lith. Tr. af Hårdh

Angantyr gick ensam på detta fält.

ropa: »Vill du se ett broderligt famntag, så gå ut att skåda de fallne på ett slagfält.»

Angantyr gick ensam på detta fält. Hans blodiga rustning, hans djupa, askgråa ögon, hans vilda blick, upplyst af den bleka månen, den ensamma vandraren bland dödens boningar, allt framställde ett fasaväckande skådespel. Han sjelf syntes förnöjd gå från lik till lik, sökande rof. Han stadnar hastigt, och skramlet af flere guldringar vittna, att han fått ett rikt byte. »Vid min kraft, *Tirfing!*» utropade han, »har du icke skaffat *Angantyr* seger och ära, och nu skördar jag den säd, din klinga mejat. Dessa usla hundar, som ville trotsa min arm, de hafva nu fått känna, att *Tirfing* en gång blottad, måste dricka blod, innan den kan hvila i skidan. Men hvem är denne *Rafn*, som lik *Odin* hin hugfulle, vågar stiga upp vid min sida och trotsa den allt besegrande *Angantyr?* Min sann kan icke han ock blifva en friare till *Thora*, en medtäflare till Sveriges konungakrona, den jag anser mig väl anstå. Jag vill veta, om denne *Rafn* verkligen har mod i bröstet. Mig lyster låta *Tirfing* få dricka denne stoltes blod.» — Han går några steg och stadnar plötsligt, i det hans öra mötes af en stilla, allt jemnt stigande sång:

O! du höga, fjällstängda nord!
O! du älskade fosterjord!
Bland främlingar går min stig;
Men minnet och tanken de bo hos dig.

Du Lögarbölja blå,
Som ofta jag gungat uppå;
Du Thorfins *lugna hydda;*
Du bild från dagar flydda,
Jag dig besjunga må.

Angantyr lyssnar; men sången höres ej mera. Allt är tyst och en bäfvan går genom den stolte *Angantyrs* bröst. Men sången börjar ånyo.

Du är mig kär, o du hulda mö,
Som bor på fjerran, fjerran ö,
Bland Sveas resliga tallar;
Du är mig kär; men om Vidar *än*
För Hjalmars *kärlek du glömt: sin vän*
Dock arme Vidar *dig kallar.*

Han mins hur fordom med dig han satt
Så säll i drömmande sommarnatt.
Nu Hjalmar hans *sällhet vunnit,*
Och Vidar *en flyktande främling är,*
Som kanske en graf uppå stranden här
Rätt snart till sin hvila funnit.

»Rätt snart!» ljuder en gäll stämma; ett svärd flammar; en hjelm är klufven. »Hvem är du, Niding!» svarade *Rafn*, »som anfaller den fredlige sångarn?» »Usle hyklare, känn *Angantyr!*» — och ett svärdshugg hotar att åter falla på klufven hjelm. Dock framför *Angantyr* står nu ej skalden, men hjelten. Skölden höjes; men i flera stycken går den för *Tirfings* ohejdade hugg. Nu står *Rafn* med klufven hjelm, med sönderbruten sköld framför *Angantyr*. Ett vildt löje lyser fram öfver *Angantyrs* ansigte, och i det han höjer *Tirfing*, säger han: »Nej *Rafn*, du dårar mig ej längre, du är *Vidar;* du älskar *Thora;* dö för din kärlek!» *Tirfing* hviner, men den träffar ej *Vidar*. *Vidar* böjer sig undan för hugget, och svärdet far ned djupt i jorden; men *Vidars* glafven skär luften, förd af väldig arm; *Angantyrs* hjelm splittras och svärdet lossar hakan. *Angantyr* biter fast i densamma, sägande: »Aldrig hade jag förr qvinnotycke, ej heller väntar jag att få det nu mera.» Dock *Tirfing* sofver ej mera i mörkan jord, den flammar ånyo. Smärta, vrede och hat föra densamma. *Vidars* svärd springer i stycken, och *Tirfing* stadnar mot *Vidars* ringbrynja. *Vidar* raglar, hans blod forssar; — döden sträcker sin kalla hand, att taga den blödande *Vidar*. Men i detsamma tycker han sig se *Thora*, strålande i

Valkyrieglans framför sig. Hennes stora, blåa ögon äro fästade med lugn på *Vidar;* — hennes hand pekar mot Valhalla och hon synes kasta åt honom ett svärd; han griper efter detsamma, och se! ett svärd håller han i sin hand, ett Grekiskt svärd. Han känner en ny kraft hos sig vakna, han tycker det ljusna omkring sig, han känner hjertat klappa af kärlek, och känner ej mera *Tirfings* djupa hugg, som sarga hans bröst, ej blodet, som frustar utur de djupa såren; — han känner blott mod och kärlek. Liksom hatet styrde *Tirfings* hugg, så styr nu kärleken *Vidars* svärd. Väl är du stark, du *Tirfing,* smidd af dvergar; men kärleken och *Thora* hafva skänkt mig *mitt* svärd. *Vidar* rusar in på *Angantyr;* — förvånad viker denne ett steg tillbaka. Djupt inträngер *Vidars* svärd i *Angantyrs* sida; hans brynja frasar för *Vidars* svärdsegg, och en mörk blod forssar ur svekfullt bröst. Han faller, men *Vidars* egen kraft är uttömd. Hans blod färgar marken; det svartnar för ljusblått öga; — han sjunker ned, af matthet. Småningom ljusnar det i öster, purprade moln bebåda dagens ankomst; — fogeln helsar den med sitt jubel, och allt i naturen får lif och fägring. *Vidar* slår då åter upp sitt öga, vederqvickt af den allt lifvande värmen, och han reser sig upp, under utrop: »*Thora,* det är du!» men

sjunker matt tillbaka, då han finner, att strålarna komma ifrån solen och ej från hans ljusa mö.

Emedlertid saknas anförarne i lägret. Deras män blifva oroliga, och man söker dem öfverallt. Af blodet, som färgat marken ledes man på rätta spåren; och snart äro kämparna funna. Stilla bäres *Angantyr* bort, men *Vidar* föres af sina älskade Ryssar hem till sitt tält, under det att hans nästan liflösa kropp badas af tårar. Det behöfdes lång skötsel och mycken omsorg, innan *Vidar* kunde tillfriskna. Hans sår voro många och svåra, men hans ungdomsfriska kropp gömde i sin egen styrka det bästa medlet till helsans återvinnande. Man ser honom snart, ehuru matt, vandra i lägret, uppmuntra de sina, och göra förberedelser till uppbrott. *Angantyr* var snart läkt. Hans sår var djupt, — men hans jättekraft gjorde att han snart åter var lika stark som förr. — Denne vilda och falska höfding kunde ej förglömma *Vidars* sång, som med namnet *Thora* uppväckt hos honom afundens och hämndens känslor. I sin vrede nalkades han *Vidar* och utmanade honom till holmgång. Den kloke *Vidar* svarade lugnt: »jag fruktar ej en sådan, och det bevisar vår tvekamp tillfyllest; men jag är af Czaren befalld att gå mot Constantinopel, och en personlig strid bör ej hindra denna vår påbegynta fejd.» — »Din person och ditt

uppdrag,» genmälte *Angantyr*, äro ej så vigtiga, att icke du kan, för *Thoras* skull, vexla svärdshugg. Jag känner nu din hycklare-tunga, den skall ej dåra mig mera. Hvad *Rafn* kunde förmå öfver *Angantyr*, det kan ej *Vidar* mera. Strid med mig, du usle harpolekare, eller lemnar jag dig åt desse Greker, som lätt skola slagta din sammanrafsade hjord.» — »Ej med slika ord du uppretar *Vidars* sinne,» genmälte *Rafn*, »lär dig att svalka ditt blod; förr mäter du dig ej med mig. Du må lemna mig, men hellre vill jag falla mot Grekerna med ära, än kämpa mot en sådan niding.» Detta ord kunde *Angantyr* ej tåla. »Nå väl, vi skiljas» sade han, »men tag detta i afskedsgåfva.» Hans svärd blixtrade; *Vidar* rörde sig ej. Dess skarpa öga såg lugnt på *Angantyr*. Denne vacklade och högg blott i en af de stänger som höllo tältet uppe, och splittrade densamme. *Angantyr* rusar ut, men möter en af Ryssarne, som skulle gå in till sin anförare. Den blottade *Tirfing* klyfver Ryssens panna.

Efter detta mord skyndar *Angantyr* till de sina, och snart tillkännagifva uppstigande dammoln, att *Angantyrs* skara lemnar lägret. *Vidars* här var väl nu försvagad, och hans bästa krigare voro borta med *Angantyr;* men *Vidar* kunde ej misströsta. *Burislaws* bud hette: framåt! — Han hade segrat;

han borde ej dröja och lemna tid åt Grekerna att rusta sig. Detta allt insåg *Vidar;* och redan den följande dagen är hans här i afmarch.

X.

I ett skönt smyckadt rum uti ett af Constantinopels palatser satt en ung bildskön flicka. Hennes svarta lockar föllo vårdslöst ned på den snöhvita skuldran, och på kinden myste rosen, den skära, den späda. Hennes blick hvilade mot viken, hvarifrån en svalkande flägt spridde sig öfver den af solen förbrända nejden. I de brinnande, svarta ögonen, betäckta af sina långa mörka hår, låg en ljuf längtan. Hufvudet var lutadt mot den runda armen, och ett moln tycktes hvila öfver den hvita, höga pannan. För skönhetens dyrkare var hon en gudinna; det var en sådan helgjutenhet i hela hennes väsende, att själ och kropp tycktes vara ett och samma. Hon var dock ett jordens barn och egde ett menniskohjerta, men detta hjerta lefde blott genom kärleken. I den var hennes hela lif försjunket; och just i detta ögonblick, då hennes kärleks föremål var fjerran, ja kanske för alltid för-

svunnet för henne, var sjelfva hennes kroppsliga varelse en enda känsla; den led med själen.

Kärlek! du är den största makt på jorden; du kan med ditt herrskarbud leda menniskans alla tankar, du kan återföra den förvillade och skeppsbrutne i en lugn hamn!

Denna trollmakt hade äfven hon erfarit, hvars bild vi här skildrat. Hon syntes nu lugn, ehuru orons dyningar hvälfde sig i hennes hjerta. Hon var så försjunken i sina tankar, att hon ej såg, det en slafvinna, hennes förtrognaste vän, hade inträdt och under djup tystnad betraktade sin unga, sköna herrskarinna. Då slafvinnan ej märkte minsta förändring hos sin herrskarinna, nalkades hon henne, fattade hennes hand och, under orden: »mår min ädla prinsessa ej väl?» tryckte hon en brinnande kyss på hennes arm.

Liksom väckt utur en dröm, vänder prinsessan hastigt sina blickar mot slafvinnan, och, under det ett mildt leende sväfvar öfver hennes läppar, svarar hon: »jo nog befinner jag mig väl, min goda *Zuleima.*»

»Ett moln hvilar städse öfver Eder panna,» sade *Zuleima.* »Det förtroende, som jag förr hade, lättade ju så ofta Edra sorger; men detta förtroende är nu förbi. Har *Zuleima* förbrutit sig, eller hvad skall hon göra, för att återvinna detsamma?» —

Dessa ord uttalades med en ton, så öm, så sorgsen, att Prinsessan ej kunde afhålla sig från att omfamna sin förtrogna. »Du är dock min vän,» utropade hon, »du kan ej öfvergifva den arma *Fatime.*» »Arm?» genmälte *Zuleima,* i det hennes ögon fästades på hennes hulda herrskarinna, hvars kinder fuktades af tårarnas daggperlor. »Ja, arm!» fortfor *Fatime.* »Tror du ej att man kan vara arm i palatset? Ack jo! hjertat klappar lika varmt ibland alabastern, som ibland lundens gröna väggar. Känslan kan ej döfvas af prakten. *Zuleima!* o visste jag blott att han älskar mig.» — »Hvem?» frågade slafvinnan forskande, i det hennes öga hvilade på *Fatime.* »Hvem, om icke den unge väringen?» — »Hvad heter han?» frågade *Zuleima.* »*Hjalmar,*» framhviskade *Fatime,* i det hennes kinder purprades. Efter en stunds uppehåll fortfor hon: »redan äro 10 dagar förflutna, och jag väntar förgäfves hans hemkomst. Hoppets grönskande vår skall kanske för alltid blekna för mig; och, *Zuleima!* hvad är menniskan utan hopp? — Hon känner då djupast att hon är af stoft. Mitt hjerta klappade af glad väntan, ty om sex solhvarf skulle han åter råka mig; men se, nu klappar det samma hjertat af oro och sorg, ty jag har väntat förgäfves. Antingen är han fallen på ärans bana, eller ock kanske smäktande,

fången i fiendevåld, — så äro de aningar, som följa mig natt och dag.»

Zuleima, som såg sin herrskarinna i dessa qvalfulla svärmerier, ville återföra henne derifrån, och invände: »men kanske *Hjalmar* är tjusad af en annan bild. Kanske, i denna seende idealet för sin kärlek, har han glömt den svartlockiga *Fatime.*»

»Glömt mig — nej! detta hjerta säger mig, att jag ej är glömd; och i sanning: den äkta nordens son kan ej glömma sina egna känslors vår. Och *Hjalmar* bär prägeln af den trofasta nordbon.»

Dörren kastas opp, och en ung man störtar in. Blek, förvirrad ser han ingen i rummet och kastar sig handlöst i en divan, i det orden: »det var han! det var han!» utflögo ur hans qvalda bröst, och i det en skälfning genomfor hans lemmar. Darrande af skräck nalkas *Fatime* den unge mannen. En aning sade henne, att det var han, hvilken hon hade väntat. Men hans förstörda utseende, hans spridda lockar gjorde, att hon ej genast visste, hvem det var. Dock, det var verkligen *Hjalmar;* och *Fatime* utropade hans namn, i det hon kastade sig om hans hals. Men *Hjalmar* är känslolös och stum; han hör ej hennes stämma; hans öga stirrar framåt. Hon trycker hans hand till sitt hjerta; — förgäfves. Till slut, då intet kunde väcka honom från yrsel, ut-

ropade hon: »Se'n jag först dig såg, har jag dig älskat, *Hjalmar!*» *Hjalmar* syntes liksom bäfva tillbaka vid detta uttryck, men hon fortfor med allt mer stigande värme: »Ja, du måste höra sanningen, uttalad från mina läppar. Från första dagen af vårt möte har jag endast sett dig på jorden; fästad vid dig, kunde jag ej lefva, der du ej var; kunde jag ej bedja till min Gud, då du ej bad till honom; — jag sökte dig öfverallt, som plantan solen, som blicken himlen. Jag älskade dig utan hopp, utan afsigt. Jag hade velat fördrifva denna kärlek; men jag ville först pröfva de kedjor, hvilkas band jag ville bryta. De voro dock för starka för mig. Mitt öde var bestämdt. Jag är din, och skall följa dig till jordens slut.»

Hjalmar hade vaknat. Hans ögon mötte *Fatimes*, — de brunno af samma eld; och liksom fattade af en magnetisk kraft, slogo deras hjertan med samma slag. *Fatime* hörde ej ett svar från hans läppar, men hon såg in i *Hjalmars* ögon, hon förstod kärlekens glöd, och hon begärde ej mera. Till slut bröt *Fatime* tystnaden: »Hvarför sade du dessa ord: det var han? Är vår här förskingrad? är du sårad? säg, tala! din tystnad förfärar mig.» *Hjalmar* drog en suck och började att berätta sålunda:

Sliten ur dina armar följde jag den tågande hären. Blod och strid voro förr min glädje;— nu satt jag på den svarta gångaren, dyster och sluten; en obeskriflig oro hade bemäktigat sig min själ. Det ädla djuret tycktes sjelf ha förstått min sorg, ty det hoppade ej som förr af yr glädje; det gick stilla, vägen framåt. Efter två dagars tåg mötte vi fiendernas här. Som en mur stod den oss till möte med fällda lansar. Vi anföllo, och raseriet upplöste snart ordningen. Det streds man emot man, och en allmän oreda gjorde segren oviss. Solen lemnade himmelen, och mörkret skiljde de stridande. Jag hade förlorat öfver 100 tappra bröder, och en stor del af dem hade fallit allenast för den fiendtliga anförarens hugg. *Harald* öfverenskom derföre med mig, att vi båda skulle rikta våra anfall mot denna höfding. Morgonväkten gryr. Striden formeras. Raseriet har vuxit på vår sida till förtviflan. Vi se oss omringade af den öfverlägsna styrkan, och endast svärdet kan rädda oss från den öfverhängande faran. Konung *Harald* sporrar sin häst, och redan tumlar han om med den fiendtliga anföraren, då denne träffar honom i armen med sin lans, slungad med jättestyrka. Den tränger in till benet, och gör honom oförmögen att fortsätta striden. Hans svenner bortföra honom, för att för-

binda hans sår. — Då möter jag denne man: — o! hade jag det aldrig gjort. Jag mötte honom med hämnden i bröstet. Jag kände att på min svärdspets satt Wäringarnes väl och ve, och styrkan svek mig ej. Mitt svärd föll; — han störtar af hästen, djupt sårad, men, o fasa! hjelmen faller af hans lockiga hufvud; — jag känner igen *Vidar*, min fosterbror. Striden har upphört att rasa omkring mig; — de förfärade Ryssarne fly; — men lif och död de strida än om *Vidar*. O *Fatime!* kan jag vara lugn, som har mördat min fosterbror? Min trogna *Vingulf*, ty han har ock känt *Vidar*, har följt honom in i hans fängelse. O! *Fatime*, låt mig hasta till detta förfärliga ställe! låt mig få förlåtelse af den, jag gifvit banesåret. Må jag få sluta min väns ögonlock och mottaga hans sista suck!»

Stel af fasa hör *Fatime* dessa ord från *Hjalmars* läppar. Hon visste väl ej, hvad som menades med fosterbror; — hon kände ej nordens trofasta vän-förbund. Men qvinnans hjerta känner vänskapens heliga planta; — dess frukt är hennes största njutning; och qvinnans lefnad bör bära stämpeln af denna fredliga känsla. Hon frågar ej mera. Det är ej mera *Fatime*, som följer *Hjalmar*, — det är *Hjalmar* som bortföres af *Fatime*. Läsaren kan väl fråga, hvad det var, som påskyndade hennes steg. Var det blott böjelsen att

hjelpa en sårad fånge, var det blott värman för menskligheten röst, som ledde henne? Nej, det var värman af en lavaström, som rann i hennes ådror, utgången ur hennes hjertas krater; — det var kärlekselden för *Hjalmar*. Det är denna flamma, som sammangjuter vän, fiende, nordlänning och söderlänning. Hon offrade gerna all lycka för *Hjalmar*. *Vidar* och *Hjalmar* voro ett och samma för henne, ty *Vidar* var *Hjalmars* vän. Snart visar sig den jernbeslagna dörren, för deras ögon; den springer opp, och de se den fallne ligga blek, med brustet öga, på en halmkärfve. Lampan upplyste matt detta dystra hvalf och de tunga kedjor, som tryckte den sårades lemmar. Ett högtidligt allvar afspeglades på de ankomnes ansigten. Dock, lik en gloria-bild, som alltid strålar, låg en yngling, ung och smärt, vid den sårades sida. Blicken, som var fästad på den fallne, var lik den nordiska qvinnans, då hon har förlorat det enda hon eger kärt här på jorden, det enda, för hvilket hon lefde. Den bar förtviflans och den djupa, den eviga sorgens prägel. Hur underbart lugnt strålade dock det blåa ögat i full motsats mot *Fatimes*, som kastade ljungeldar ur sitt svarta djup.

Hjalmar närmar sig *Vidar*, ser på honom en stund, och gripen af sorg, sjunker ned på sina

Strömer lith. Stenfr. af Anderson.

Lampan upplyste matt dessa dystra hvalf.

knän, fattande den döendes hand, i det han utropar: »*Vidar!* kan du förlåta *Hjalmar!*» Vid ordet »*Vidar*» skalf den sårade; — hans krafter syntes på en gång vakna; han vände sig om och fäste sina blodsprängda ögon på den bönfallande, i det han utropade: »*Hjalmar!*» Denna ansträngning var dock för stor: — blodet forssar ånyo ur de djupa såren. Matt sjunker han ned på sin bädd. Detta ögonblick var likt ett stjernskotts: — mörkret herrskar sedan åter. *Hjalmar* och *Fatime* äro förtviflade, tröstlösa; stumma blicka de på den döende. Men den unge krigaren förlorar ej sin besinning; han förbinder ånyo *Vidars* sår, och blodets källa är snart dämd. Sömnens dimma lägger sig svalkande ned öfver den sårade, och *Fatime* och *Hjalmar* lemna detta fasans rum.

XI.

Angantyr hade fortsatt sin ridt; både dagar och nätter hade han ilat öfver Rysslands stepper och hade nu ändtligen nått Gardarikets hufvudstad. Han inträder för Czaren, förtäljer för honom hela krigshärens tåg och tillika upplyser honom om *Rafn*.

»Det är blott en bondeson, en äfventyrare, som bedragit eder; — hans fall kan ej länge uteblifva. Han traktar blott efter kronan, och då han ej kunde få den i det gamla *Svithiod*, har han sökt att locka hären på sin sida, att genom rof förmå den att lyda sina befallningar, och slutligen förmå Ryssarna att störta sin egen Czar.» »Jag har följt med eder här,» tillade han, »så länge jag ansåg den vara Czarens; — men när jag fann, att den var en äfventyrares följe, så kunde ej en nordman af börd och adel följa densamma, befläckande sin egen ära, förbrytande sig emot sitt gifna löfte. Jag är här med de mina, färdig att tjena er, då de värf, jag får att uträtta, äro värdiga en nordman.» Detta stolta tal, och den säkerhet, hvarmed denne svekfulle uttalte sina ord, förvillade Czaren och ökade den misstanke han förr hyste till *Rafn*. »Jag tackar er,» sade han, »för denna bevisade tjenst: Jag skall utrusta nya skaror, hvilka under ert befäl skola qväsa den djerfve och dämma fiendernas härjande ström.»

Det var just detta, som *Angantyr* önskade. Han fick nu makten i sina händer; och hade Czaren ej varit så blind, hade han säkert sett det skimmer af glädje, som vid tanken på hämnd låg i den afundsjukes blick. *Angantyr* lemnar Czaren,

för att i enslighet öfverlägga om sina hämndplaner. Qvällen skymde redan, då *Angantyr* åter inträdde till Czaren, med blicken strålande af ett hemskt leende. Hans gråa, tindrande ögon lyste som glödande kol fram mellan de blekgula kinderna. Konungen såg detta och liksom skälfde tillbaka för fremlingen. Han egde sjelf icke någon urskiljning, men han var en hersklysten själ, som blott syftade efter yttre glans, hållande för ringa de medel, som dertill användes. Detta hade *Angantyr* med sin slughet genomskådat, och det var just genom denna Konungens svaghet han tänkte fullborda sin egen hämnd. Lyckan hade gynnat hans planer, och han inträdde nu, viss om seger. »Konung,» sade han, »ur djupet af min själ lyckönskar jag eder; edra fiender hafva förstört hvarandra.» *Angantyr* fästade härvid sina ögon på Konungen; — han liksom ville utleta hans hjertas innersta tankar. »*Rafn*» tillade han, »är slagen af Grekernes svärd och dväljes sjelf i bojor. Grekerna vilja ej längre fortsätta kriget. Fritt är Ryssland, fri är Czaren.»

Med häpnad hörde *Burislaw* dessa ord. Hans första tanke var att han ändtligen finge hvila ut efter krigets mödor, och att han ändtligen kunde få åter fylla en tömd skattkammare. Fredens lugn, som likt ett mildt solsken spred sig öfver Czarens

anlete, kunde ej döljas för *Angantyr*. »Hvad?» utropade denne, »skall en Rysk Czar ej fullfölja sin hämnd? Jag anade ej att svaghet doldes inom ett herrskare-bröst.» — Öfverraskad lyssnade *Burislaw;* men den stolte nordbon fortfor: »Hör du ej, huru böljan brusar vid din kust! Skall du tåla dess fria knot. Tämj de svällande vågor; lät dem ej längre yfvas öfver att kunna skölja en fri strand. Din konungastam sträcker sina rötter mot mitt fädderneslands fjellar. Visa dem, att trädets krona susar högre än deras spetsar. Böj detta stolta folk, och lär dem känna hvad konungsspiran är, hvad makt Rysslands Czar kan hafva. Gif mig tjuge snäckor, och Svithiod skall ligga dig till fotapall, och vår samtid skall häpen utropa: *Burislaw* krossade ej blott sina fiender, han straffade äfven sina fienders bundsförvandter.»

Häpen fästade *Burislaw* sina ögon på *Angantyr*, hvars storhet endast röjde sig i hämndlystnad och blodsbegär. Denna storhet var lik en glödande vulkan, hvilkens lavafloder förtära naturens fägring, denna sinnebild af menniskans fromma, rena skönhet. *Burislaw* öfvervägde ej länge mellan ärelystnaden, som gick genom en väg af fasa, af förödelse, bredvid menniskorätt, som fordrar sans och

mogen öfverläggning. Och redan inom kort var han rustad till affärd.

Östersjöns bölja glittrade, en skön och herrlig morgon, mot Sveas skär. Den liksom tycktes vilja smeka den hårda klippan, och den ensamme vandraren kunde vid dess röst tro sig höra en Gudoms varnande stämma uppstiga ur det blåa djupet. Den baltiska böljan yfves öfver att kunna beskölja en strand, sådan som Sveas. Den älskar att återspegla den dunkla skogen, den allvarliga och trofasta; — den gungar så gerna Sveas söner och vaggar moderligt den svenska ekekölen till skyddande hamn. Ja! haf och land, de äro syskon, och hvar gång stranden beskölj es af böljan, så räcker böljans herrskare sin hand åt sköldmön Svea. Den värnar ock sin syster; den varnar henne för farans hot. Sveas skyddande genius höjde bland vågorna upp sin vassbekransade panna och qvad:

O, lyss till min röst,
J väldiga klippor, j dunkelgrå,
Som mina böljor slå,
J män, som bland klipporna gå!
Du hjelteskara,
Som vigt dig att fädernas land försvara
Med slagsvärd i hand och med mod uti bröst
O, lyss till min manande röst!

Det rykte ju går
Än vidt omkring verld,
Att Svea står
Med flammande svärd,
Hvar dag och hvar natt,
Att skydda sin ära
Och värna sin skatt,
Sin åldriga frihetslära.

Ett skri jag hör
Östan ifrån,
Ett krigets dån;
Min ro det stör.
Och fjellen och dalarna bäfva;
Men Svea sitt namn ej skall jäfva.

Vak opp, vak opp,
Snart stridsropet skallar;
Från fjellarnas topp
Och till dalarnas tallar
Det ilande härbudet skallar: vak opp!

O, hör mitt ord,
Du höga Nord;
Din ofärd dig hotar;
Uppsamla dina kämparotar.
Låt hjelmarna glimma
Bland flyktande dimma,
Låt drakarna simma

Strömer lith. Stentr. af Anderson.

Han ser Bele, hög och stolt på sin gångare.

I nattmantlad timma
Att möta förhärjarnes skara.
På våg och på land
Med svärden i brand
Stå upp, att din frihet försvara.

Och se: det flammar redan på hvarje berg; vårdkasen glimmar mot böljan, och tacksamt höjer sig den hvirflande röken till himlarnes Herre, för det han omgjordat fosterlandet med skummande vågor, med ett fridlyst djup. Se! sköld vid sköld samlas kring stranden, och Konung *Bele* sjelf har dragit sitt svärd; Svea har gjutit sin eviga ungdom i den gamles halffrusna lifskälla. Väl hvilar snöig lock på rynkad panna, men ungdomskraften blixtrar derunder ur eldiga ögon. Så hvilar snön på den kraftiga tallen. Snart börjar striden. Svärden klinga; — *Tirfing* flammar; — bergen ljuda af sköldars brak och af sårades rop. Lugn står Sveas skara. Men fiendernas flock hvälfver sig, liksom bölja på bölja, och omringade stå fosterlandets söner. *Angantyr* skummar af raseri. Han ser *Bele,* hög och stolt på sin gångare; han tycker sig liksom se en högre ande beskydda denna åldriga hjessa, och han ryser i djupet af sin själ. Dock, thronen med dess gyldene krona förjagar snart de mildare känslor, som dvaldes i den svekfulles hjerta. Hans

svarta gångare känner sporrens tagg, och med ökad fart rusar den mot sköldborgen. Lik falla på lik, och snart står den djerfve vikingen vid den åldriges sida. »Är du,» utropade den gamle, »den djerfve, som vågar att ofreda örnens bo, då örnen är borta? Kom du *Nidhöggs* son och släck ditt flammande svärd i den åldriges blod. Dock nog skall *Oden* förläna min son hämndens skarpt slipade vapen.»

Han hann ej tala mera. *Tirfing* susade förbi hans silfverlockar; — men lugn och oskadd satt *Bele*. Så sparar hagelskuren den välsignade tegen. Den åldriges svärd hvilar ej; — hans hugg falla säkert på *Angantyrs* rustning, och hvart hugg vittnar om kämpakraft. Kung *Bele* syntes liksom ung på nytt; — han tycktes glädjas åt bardaleken. *Angantyrs* häst dignar, betäckt af sår, till marken, och *Bele* utropar: »Haf tack, Allfader! du har förnedrat den högmodige.» Liksom en ungdomsyra skulle vid denna lyckliga vändning hafva fattat den gamle, rusar han blindt fram. *Angantyr* åter, rasande öfver att se sig vid detta fall nära störtad ifrån thronen, i hvars karm han redan trott sig hålla, rusar upp, och *Tirfings* udd färgas af *Beles* hjerteblod. Lik en skingrad fårskock sprider sig hären. Förföljaren färgar de flyendes spår med blod.

XII.

I kejsarinnan *Zoës* kammare inträdde oanmäld den sluge *Soliman*. Han såg sig omkring, ty hans medvetna hätskhet mot kejsarinnan bebådade honom intet godt. Han fann dock kejsarinnan den dagen i bättre lynne än vanligt, och han ansåg denna hennes sinnesstämning som ett lyckligt förebud för en god utgång af sitt företag.

»Hulda kejsarinna,» ordade han, »straffa ej den förmätne, som vågar nalkas eder tron; — men en Kejsaren trogen slaf kan ej se med likgiltiga ögon huru hans herres höga gemål ej kan skilja mellan vänner och fiender.»

Zoë flammade af vrede; — hennes blick höjdes mot *Soliman*, och hennes tunga darrade af harm mellan hennes läppar; — men *Soliman* fortfor lugnt: »Jag vet att mitt lif är på spel; — men intet kan hindra mig ifrån att tala. Nordmannakonungen *Harald* är ej värd den kärlek, ni för honom hyser.»

Zoë rusade upp.

»Usling!» ropade hon, »huru vet ni, att jag älskar honom? Svara, om ni vill lefva.»

»Skall jag,» genmälde gunstlingen, »berätta alla förgångna tiders händelser? Skall jag förtälja de tankar, som i handlingar visa hjertats uppsåt? Nej,

jag vädjar till kejsarinnan *Zoës* hjerta; — det kan fela, men aldrig förneka en sanning. Förvillad var hon blind; upplyst straffar hon sina egna förvillelser; aldrig skall en nordisk konung yfva sig öfver att han så förvillat en Grekisk kejsares gemål att hon försakade sin makt, sin purpur, sitt sköna land, sitt folk, och följde förföraren.» — Du kan ha rätt, *Soliman,*» genmälte *Zoë;* »men huru vet du, att han ej är värd min kärlek?»

»Han lemnar Constantinopel i morgon qväll utan kejsarens tillstånd, utan farväl från den älskande *Zoë.*»

»Hvad?» lemnar han mig, den äreförgätne? har han aldrig älskat mig?» —

»Nej, aldrig — Han älskar blott så länge det är hans fördel att älska; då hans önskningar en gång blifvit uppfyllda, kyler lyckan hans hjerta.»

Zoë hade allt mer och mer återkommit till besinning. En bedragen kärlek väcker hatets rysliga känsla, och med hatet försvinner medlidsamheten. Man må derföre icke undra på om den is, som för en kort stund kylde kärlekens glöd i hennes hjerta, skulle förvandla sig i en flammande vulkan.

»Fängsla den djerfve,» utropade hon, »och låt honom i bojor begrunda sitt brott.» *Soliman* bugade sig, med en inre förnöjelse, men genmälte:

»Vargen fångas ej så lätt, då han ej är sårad och då han är i skogen.»

Zoë, van vid ränker, behöfde ej höra mera. »Han kommer till mig innan solens nedgång; Farväl!» —

Harald höll på att rusta sig till afresa, och *Hjalmar* var just borta, för att än en gång se *Fatime,* då en af kejsarinnans tärnor inträdde och öfverlemnade honom en ring med inbjudning att gästa henne innan qvällen. Oaktadt sina göromål, och mot sina vänners vilja beslöt han att endast med tvenne af sina män besöka *Zoë.* Till den ändan lemnade han skeppen och begaf sig på väg. Anländ till hennes palats möttes han väl af bistra blickar; — men så litet visste han hvad fruktan var, och så högt föraktade Nordmännerna Grekerna, att de 200 krigare, inom hvilkas leder han gick, ej det minsta förvånade honom.

Flere salar har han redan genomvandrat, och *Zoë* synes redan på afstånd; men just som han skall träda öfver tröskeln, rusar en skara af hennes folk på nordmännen, och innan hans följeslagare hinna att blotta svärden, ligga de genomborrade af Grekiska dolkar. Dock till *Harald* komma de ej så lätt. Med vand hand fäller han de djerfvaste, och en häpenhet, grundad på beundran, tillbakahöll för

ett ögonblick den beväpnade skaran. Då utropade *Zoë: Soliman*, min kärleks skymf är ännu ej hämnad!» och knappt voro orden slutade, förrän man såg *Soliman* störta fram; men han hann ej två steg, förrän han föll död till jorden, ett offer för den kraftiga arm, som kastade mot honom den nordiska dolken.

Soldaterna rusa åter fram, och den tappre *Harald* öfvermannas. På *Zoës* befallning föres han ned i de mörka fängelsehvalfven. Emedlertid hade *Hjalmar* återkommit till skeppen, men ej återfunnit *Harald*. Anande oråd hade han beslutat att med hela sin styrka tåga upp till *Zoës* borg och med svärdet i hand återfordra sin anförare, då *Vingulf* med en beslöjad qvinna störtar fram.

Vingulf drager *Hjalmar* åt sidan, och en för *Hjalmar* välkänd röst förtäljer honom hela den timade olyckan. Dock dessa trenne vänner misströsta ej. De hade förr lekt med faran; de fruktade den ej mera. *Fatime* uppger stället, der *Harald* låg fängslad, och *Vingulf* hör med en innerlig förtjusning, att det är i samma torn, i hvilket *Vidar* låg. *Fatime* lofvar, att på tornet hissa en röd flagga, till tecken då det vore tid för *Hjalmar* att storma och befria sina vapenbröder. *Vingulf* följer *Fatime* hem, men begär att hon skall lemna honom ett tecken,

Strömer lith. Stentr. af Anderson.

Greken framtager ur kåpan ett svärd och räcker det åt Vidar.

hvarigenom det blef möjligt slippa in till *Vidar*. Detta var nu nödvändigt, emedan ingen af nordmännen fick vidare besöka tornet.

Det var redan sent på qvällen, då en Grek nalkas det hvalf, i hvilket *Vidar* låg. Den tunga porten öppnar sig. —— Greken inträder. — Han närmar sig *Vidar* och väcker honom. Denne spritter upp, och hans hjerta isas vid tanken derpå, att hans sista timme var slagen. Greken framtager ur kåpan ett svärd och räcker det åt *Vidar;* men denne kastar det med förakt tillbaka och utropar: »Hvad behöfver jag svärd? hvad behöfver jag frihet? Det mål som lifvade min arm, som uppehöll mitt mod, finnes ej mera till. För *Thora* är jag för alltid död.» Den Grekiska kappan glider sakta ned och de gyllene lockarna, de blåa ögonen, de välkända, de dyrkade dragen, dem skåda nu hans blickar; men intet ord möter hans öra, och *Vidar* är sjelf förstummad. Begge se på hvarandra; och endast de, som veta hvad en tyst vältalighet är, kunna här känna de tankar, som ilade mellan desse begges hjertan.

Vidar bryter tystnaden först.

»*Thora!* lefver du än för *Vidar?*»

Thora svarar med en omfamning och utropar: »Har du nu mod?»

»Ja! *Thora*, nu är jag ur min långa dröm åter vaknad. Gif mig mitt svärd.»

Thora räckte honom hans gamla, trofasta glafven. Då fattade *Vidar* med djup hänryckning detta svärd, i det han utropade: »Välkommen, trogna svärd, du kära arf och trofasta klinga!.. Se, huru du blixtrar! Ja, vi böra begge glädjas: jag, i det jag äger en klinga, på hvilken jag kan lita; — du, att åter få hvila i trofast hand, att åter få genljuda mot blanka hjelmar och stålbeklädda sköldar; att åter få se blodet flyta i herrliga strömmar utur såren, som vittna om din skarpa egg. Ja! kämpe och svärd äro ett och samma; de börja dagen tillsammans, de sluta den sida mot sida; och när den sista natten kommer, hvila de begge i samma kammare. Huru mången gång har jag i feberdrömmen hört dig hvina bland kamp och strider! Min feberslummer är slutad, och nu, o! trogna svärd, nu är ock din slummer slutad. Till denna dag har du fallit tungt på min fiendes skuldra, har du banat väg till mitt lefnadsmål. Jag har med dig söndersprängt de murar, som af ödet uppförts mellan mig och *Thora*. Du har gifvit döden åt de fräcka, som försvarat dem; du har gifvit lifvet åt den, som dig fört. Kom i min famn, du vapen-

broder! och samma äras sol, som upplyser min hjeltebana, skall äfven bestråla din segerrika udd.»

Så talte *Vidar* i kämpayra. Hans öga mötte *Thoras*. Det var en blick, lik solens, då den om morgonen hälsar jorden, och, liksom träffad af naturens fägring, vill stadna på sin bana, för att njuta af denna herrliga syn. Och, i sanning, ett herrligt naturens under stod *Thora* för hans ögon.

Den tid, som var förfluten sedan hans afsked i lunden, det var hans lefnads natt; och det ögonblick han såg den jungfruliga bilden åter, det var likt den gryende dagen.

Solen var *Vidar*, naturen *Thora*.

Hvar och en vet, huru ofta en skilsmessa liknar, då återseendets dag gryr, en dimhöljd natt; och dock, hvad är väl en sådan skilsmessa för oss, mot den, hvars namn är evighet, hvars känsla är hopplöshet? En sådan skilsmessa var *Vidars*. Väl talte hans hjerta om *Thora*, om en egendom, kär för hans själ; men den tanken, att en annan kunde kalla det för sitt, som han ansåg för *sin* egendom, föll öfver hans hjerta likt en kylande dimma öfver höstklädd jord.

Då vän återfinner vän, ser man väl glädjens stjerna tindra i ögat, ser man väl glädjens tår fukta samma fåra, som sorgens perla har plöjt; men *Vi-*

dar såg nu ett knappt vågadt hopp bekräftadt, såg det mål uppnådt, för hvilket han vågat lif och blod, och detta mål beströdt af trohetens och uppoffringens lifgifvande sol. Skulle ej allt detta väcka en berusning, ett svall af känslor, som ej orden kunna uttrycka, utan blott tanken, ja, endast dens tanke, som har kämpat, som har älskat, som har lidit, kan fatta.

Dock, hans drömmar afbrötos hastigt. En svärm af Greker rusar in med dragna svärd. *Vidar* förstår lätt att hans plan till flykt var upptäckt. På länge hade han ej fått strida, och alldra minst för ett så kärt föremål, som *Thora*. Med en sjelfförsakelse, som endast förtviflan eller ock den högsta lycka kunna åstadkomma, rusar han in på Grekerna. Häpna öfver att mötas af en sådan kraft, studsa de, men snart väckes deras harm och hämndlystnad, vid åsynen af tvenne fallna kamrater. Stödd mot en vägg utdelar *Vidar* tunga svärdshugg. Oskadd står han bland fallna, bleknade, och hela denna kamp är blott en lek för honom. *Thora* hade stått bakom honom, och han kände sig stark, ty han var hennes försvar; — men hastigt vände han sig om, väckt ur sitt segerrus af ett skrik. Han ser *Thora* bortföras af en Grek. Han besinnar sig ej ett ögonblick; fattande ett af de fallnes

spjut slungar han med kraftig arm detta dödens ilbud mot den förmätne. Denne faller krampaktigt tillbaka, badande i sitt blod. Men *Thora* dröjer ej, — hon skyndar ut från detta fasans rum. Var det rädsla, var det svaghet, var det trolöshet emot sin vän? Nej, kärleken hviskade råd i hennes öra, — faran, som växte i hvarje ögonblick, bevingade hennes steg. Nu förenas allas krafter mot *Vidar*, och denne står lika hotande, lika stark, i sin borg af uppmurade lik. Men länge behöfde han ej vänta. Skandinavers rop och *Hjalmars* stämma nå hans öron, och hans fosterländska hjerta klappar af fröjd vid dessa välbekanta ljud. Ett svärd banar vägen till fosterbrodren, och *Hjalmar* omfamnar glad *Vidar*, medan hans kämpar förskingra de svaga Greker, som nyss hade uppfyllt fängelserummet. *Thora* räcker sin hand åt segraren, åt den återupplifvade, och en kyss är lönen för hans hjeltebragder. Men *Hjalmar* öfverlemnar sig ej länge åt dessa vänners glädje. Ett större mål återstod ännu för hans klinga. *Harald* var ännu fången, och en inre röst frågade honom, »hvar är din brud?» — Och hans stämma höres högt öfver de andras sorl: »framåt» klingar högt uti hvarje Nordbos öra, och kamplustige följa de *Hjalmar*. — De komma i en lång gång, mörk och tom. De inträda i flera salar,

lika tomma. Harmsen vill *Hjalmar* rusa vidare, men *Vidar* fattar honom i armen, ropande: »stanna! — här är svek under; ordna först dina kämpar och undersök noga, hvart du skall gå.» *Vidar* och *Hjalmar* framträda allena till dörren; de öppna densamma, och ett doft af kryddade rätter möter dem. Svällande hyenden äro utbredda rundtom svigtande bord. Ett ögonblick vilja hans inträngande kämpar kasta sig på dessa öfverflödets håfvor, men *Hjalmar* ropar till dem: »Detta är icke ert mål! Följen mig!» Och ingen kämpe tvekar att följa sin anförares befallningar. Han kommer till en annan sida af slottet. Der möter honom den han sökte, *Fatime*. »Fly, *Hjalmar*, rädda dig!» voro de första orden hon utropade. »Kejsarens makt rustar sig; ännu är tid, men fly snart. *Harald* kan du ej rädda.» »Dock, jag måste det,» svarade *Hjalmar*. — »Vid den kärlek, jag hyser till dig,» bad prinsessan, »vänd tillbaka till skeppen och låt mig åtminstone ej begråta förlusten af den jag älskar, på samma gång som jag skall sörja min förlorade frihet.» — »Hända hvad som hända vill,» afbröt *Hjalmar*, »det står i Guds makt. Jag måste framåt!» *Thora* och *Vidar* förena sig med *Fatime* och bedja honom att ej trotsa ödet. Då bemannade sig *Hjalmar* med hela den kraft, som var alstrad af hans starka vilja,

och utropade: »Följe mig hvar och en, som har mod, och hvars stål ännu kan bita! J andre, vänden åter till skeppen! men aldrig skall man förtälja, att *Hjalmar* har svikit sin anförare.» Och han rusar framåt, och under sorl af glädje följa alla. *Hjalmar* frågar *Fatime* hvarest *Harald* låg fängslad, och hon visar honom tornet, der han låg. Dess dörr är snart uppbruten, och *Hjalmar* återför *Harald* till de sina.

Harald och *Vidar* ville nu tända eld på palatset, för att kunna lättare och oförföljda hinna till skeppen; men då framträdde *Hjalmar* och sade: »Drott! jag har befriat dig, och åter fri råder du; men jag är ock en fri man, och derföre djerfves jag tala inför dig. Skola Grekerne få säga om oss, att vi hämnades sveket med eld och förstörelse, att vi sköflade kejsarens skatter för att dermed rikta oss, att vi besvarade falskhet med falskhet? Nej, genom svärdet är vår bana utstakad, och med dess udd skrifver jag dödens runor, ej plundringens. Jag tager gerna det jag kan slå mig till, men ej det, som jag, lik en tjuf, måste stjäla. Återvänd till skeppen, men som krigare och ej som rånare, på det Grekerna må se, att nordens söner ej veta af svek, och att de förakta den seger, som vinnes med ärans förlust.»

Krigarne sorlade bifall; *Harald* var för klok att sätta sig deremot, och utan plundring tågade de mot skeppen. Dock länge hade de ej tågat, förrän en väldig här mötte dem. Men nordmännen, den tiden, vandrade till striden liksom vi nu till dans; de drogo sina svärd, och svärden klöfvo fiendehjelmar. Död och förvirring sprider sig snart bland Grekiska hären, och *Alexeys* skaror fly snart för nordens kämpar. Men hvilken syn möter dem ej! Deras skepp brinna, och hemmet syntes för evigt skiljdt från dem. Häpne stå de en stund; men hastigt säger *Vidar:* »bemannom Grekernas skepp och styrom med Grekiska roder till Sveas skär.»

Snart äro dessa eröfrade, snart hissas seglen i topp, och den Grekiska kölen klyfver blåa vågor, lemnar de solfagra lunder, för att föra till norden tillbaka dess längtande söner.

XIII.

Det var i en af nordens heta sommarmorgnar, som *Thorfin* satt utanför sin stuga. Huru många år hade han väl ej sett samma strålande sol spegla sig i böljande vågor! huru länge hade han ej hört

fraggande skummets lek mot gråstensklippan, sedan hans fosterbarn lemnat honom! Och nu i dag, huru underbart tyckte han ej solen, ja hela naturen blicka honom till möte! Och i sanning, en skönare dag ser man knappast här vid Lögarns stränder. Molnfritt hvälfde sig himlahvalfvet, beströladt af morgonens ljus, så rent som det trohets ljus, som strålar genom ögonen från det oskyldiga, rena hjertat. Lik en spegel utbredde sig sjön, och på dess yta syntes ånyo de oförgätliga bilder af skaparens under, som i herrlig glans talade om den trefaldt Helige.

Den mörka barrskogen, med hängbjörkarna i sitt sköte, omgaf det strålande vattnet med sitt grönskande flor, speglade sig i böljan och sade till menniskorna: »Så är tron omgifven af hoppet.» Och gräset och de blomstrande tufvorna stodo glittrande i daggig diamantskrud; och hvarje droppa, som lik en tår hängde ned från blommans kalk, påminte i enkel fägring om den tår, som saliga tankar och känslor framlocka ur menniskans öga. Och bergen med sin gråa grund, med sina rodnande toppar, ingåfvo frid och lugn åt landskapet och stodo som värnande kämpar kring denna enkla natur. Så rodnar ock ynglingen, då han är nog

lycklig att få värna den enkla, oskyldiga naturens mö.

Ehuru *Thorfin* var gammal, erfor han alla dessa intryck med djup rörelse. Man skall ej tro, att åren, på samma gång de färga locken snöhvit, äfven förvandla hjertats sommarvärme i vinterkyla. Men oaktadt all denna fägring, oaktadt det uttryck af välbehag, som var afprägladt i *Thorfins* anletsdrag, hvilade det ändock en sorg i djupet, en frostnatt öfver hans hjertas frid, likt sommarnattsfrosten, som hvilar öfver ängens blommor. Hans tankar flögo omkring verldens vida krets; de sökte att få hvila sig mot sonlig skuldra, att få njuta af fosterbarns stilla glädje; dock förgäfves. — De återkommo och fyllde med aningar, med tärande trängtan den gamles bröst. — Tryckt af sommarvärmen beslöt han att vandra mot hafsstranden, för att söka svalka bland de der rådande kyliga vindar. Men bäst han går, stannar han plötsligt: hans blickar riktas utåt sjön, och man ser i hans öga ett hopp uppspira, hvarför han knappt vill göra sig reda. Snart känner han igen de Svenska sköldar, som pryda den timrade fören; och en suck flög upp till *Oden,* för det han hade förlänt den gamle *Thorfin* detta glädjande återseende. Seglen falla, och skeppet omfamnas af Baltiska vågor, som smeka och

Strömer lith. Tr. af Höfvh.

Med hjertlig fägnad, ser han kärleken stråla i herrlig glans öfver dessa sina barn.

välkomna de plankor, hvilka burit Sveas söner. Och snart slutes *Thorfin* i vänners armar; — snart får fadren välsigna sin kämpason.

Blyg, som en planta, som för första gången tittar ur sin knopp, nalkas *Fatime*, — nu *Hjalmars* maka, — sin mans fosterfader, och med innerlig rörelse helsar *Thorfin* denna söderns ros. Med hjertlig fägnad ser han kärleken stråla i herrlig glans öfver dessa hans barn. Dock mest af allt gläder det honom att se *Vidar*, en odalbondes son, bekrönt med hjelteära, hafva hamnat hos en nordisk mö, hos den blåögda *Thora*. Då alla hade inträdt i *Thorfins* stuga, förtäljer *Hjalmar* för lyssnande *Thorfin* de många öden, dem de genomgått, samt sin öfvergång till Christna läran. Väl vredgades *Thorfin* ett ögonblick öfver att han svikit sina fäders tro, men då *Hjalmar* med innerlig förtjusning närmare utlade denna lära, när *Thorfin* hos *Fatime* såg den kristliga oskuld, som hvilade i hennes blick, sade han halfhögt:

»Må hvar och en hafva sin tro.»

Hjalmar fortfor att tala om *Sickelej*, om *Harald Hårdråde*, om striderna mot Ryssarna, om *Vidars* tapperhet och slutligen om deras strid för att befria sin anförare. *Thorfin* hörde allt detta med innerlig tillfredsställelse. Hans öga strålade med dubbel styr-

ka, då han hörde huru fadrens mod gått i arf till sonen. De nykomnas hemresa hade varit krönt med framgång, och våra unga kämpar hade skiljts i Nordsjön från Konung *Harald*, beskänkta med rika gåfvor och många tacksägelser. Denna berättelse om deras öden upptog hela aftonen och en del af natten; men då den var slutad, gick hvar och en till hvila.

Fåfängt sökte *Vidar* sömnens lugn. Oroliga tankar, gamla minnen, vexlade om hvarandra. Huru kunde han trifvas i lugnet, i stillheten, då hans inre väsende stormade. Hvad var det väl som kunde väcka en sådan oro hos honom? Hade han ej fått sin barndomsvän till maka? hade han ej sett sin första kärleksgnista uppväxa till herrlig flamma? Jo visserligen; och just detta allt störde hans lugn; ty nästan lika ofta väckes oron af sällheten, som af sorgen. Och denna oro har en sådan spänstighet, att den väcker dubbel trängtan till att söka frihet. Tanken på frihet födde hos *Vidar* åtrån att svalka sig i naturens sköte, och derföre fördes han ut i nejden. Ingen färgprakt fängslade ögat, ingen sorlande lek af vinden nådde hans lyssnande öra; lugnt var det rundt omkring honom. Grafvens tystnad bodde nu bland mörka, nattliga skuggor. Ingen stund af lifvet erfar man mera det innerliga

sambandet emellan anden och det jordiska, än då natten herrskar öfver jorden. I mörkrets tysta timma liksom höres echo af hvarje hjertats slag. Och *Vidar* hörde detta echo. Det var sällhet, det var lycka, som denna gång utgjorde dess ursprung. För första gången rönte *Vidar* en oro af detta slag. Det var så underligt att hafva nått sin ungdoms högsta mål; och, i sanning! huru mången har icke sett detta mål likt en hägring försvinna!

Månan mötte hans höjda blick, och han log mot detta nattens herrliga klot, då han såg huru det vänligt myste emot honom tillbaka. »Se, må»nen!« utropade han; — »den far likt ett tindrande »hopp fram öfver himmelens hvalf; kallt är dess »sken, dock väcker det värme hos nattvandraren. »O, klara måne! må du ofta kunna hälsa mig med »samma rena blickar, som i natt! Jag såg dig mån»gen gång förr stå blodfärgad vid himmelens rand; »du har då bådat svärdshugg skarpa; du har då »talat om kämpalek, om ära erhållen genom strider, »döpt uti fallnas blod. Åter har jag sett dig i »molntäckt skrud stå sörjande och blicka ned på »det sorgsna menniskobarnet! Den nattliga daggen, »som har glittrat för min syn på ängen vid elfvor»nas dans, har jag trott vara dina tårar: men, nej! »Då du åter blickade fram ur ditt dok, då du åter

»log emot insjöns spegelyta, så måste jag utropa: »du eger ej ett hjerta! Dina ljusa strålar tala ej om känslor! Du kan derföre icke heller förstå dem, som nu glöda i mitt bröst.»

Så svärmade *Vidar*. Med sänkt hufvud nalkades han omedvetet den lund, der han sista gången tog afsked af *Thora*. Men då hans fot nådde denna mark, dessa tufvor, gömmande heliga minnen, då vaknade han upp ur sina svärmerier.

Stum såg han sig omkring. En flod af känslor ville fördränka honom, en här af minnen från fordna dagar ville öfvervältiga honom. Orörlig som en klipphäll stod han i denna lund, der hvarje stam kunde hviska till honom tusende ord, bigtade af kärleken, af saknaden i ensligheten. De liksom trängde sig in i hvarje nerv; de framprässade tårarnas rena perlor i hans ögon. »Här stod jag en »gång förr,» utropade han; »här trodde jag mig se »solen för evigt gå ner för mig: jag trodde att »ragnarök skulle stunda! ögonblicket var skönt, var »värdt ett lif af qval; men morgondagens gryning »bebådade evigt mörker. Dåre! jag sökte döden, »jag sökte striden! striden fann jag — döden flydde för mig! Haf tack, du starke Thor, du jättebe»segrare! Du sände en stråle af din kraft ned i »bondesonens bröst; — jag knöt min hand, fast

»som en Gud i mitt beslut; och svagheten flydde »med blekblå Hel till Surturs rike. Så underligt »har du fört *Vidar* fram öfver svallande vågor, öf- »ver vilda stepper, till fosterlandet. Jag flydde den »jag älskade, ehuru älskad tillbaka. Jag återfann »henne såsom min räddande valkyria: och hon gaf »mig lifvet, sällheten; och jag förde henne hem »såsom min brud,»

Och *Vidar* qvad i ljusa sommarnatten;

O! sköna qväll,
Hvad jag är säll
Att i din svalka gå!
Det lugn du bär
Ett löfte är
Att jag skall friden få.
Jag förr här stod,
En kämpe god,
Men känslan då var sluten.
Nu här jag står,
Och tanken går
Till tid, som är förfluten.
Ja! Odin stor,
I Valhall bor
Du än, som evigt fordom.
Du Thor, som gett
Åt bondeätt

En hjeltes stolta gudom!
Ert lof nu går,
Då hjertat slår
För höga, stolta, asa-gudar.
Jag Freja ser,
Då hon ser ner
På menniskor i töckenskrudar.
Din tår, som glöd
Och kärlek böd
Åt Vidars *brustna hjerta,*
Den balsam var,
Så ren och klar,
Den förde bort min smärta.
I samma lund
Jag stod en stund
Förtviflande och blek.
Och hoppets ros,
Den for sin kos,
All glädje från mig vek.
Men våren kom
Och Vidar *vände om*
Till fosterlandets skär — de kära.
Och trogen vän
Kom ock igen
Att Vidar *trohet svära.*
Du norna höga,

Som med ditt öga
Skiljer töcknen åt,
Jag ej förstod
Ditt vala-ord,
Jag gick på tviflets stråt.
O! hvad är glans?
En vissen krans
Af menskors usla ära.
Emot din bild,
O! Thora *mild*
Jag vill ej rike mer begära,
O! säll är jag
Allt från den dag,
Då Thora *blef min maka;*
Ty kämpens själ
Nu känner väl:
Han älskad är tillbaka.

Hör harpotoner svinga sig
Kring alla Asars altarrunder,
Och ljudet lösryckt lemnar
Jordens malmrika mörka mull.
Ock åt gode, gifmilde gudar
Stiger beckiga bålens brand,
Och hjeltar med höghvälfda harnesk
Stå tysta och tacksamt tänka

På Verdandis väldiga varning.
Som ristar runor i rundad sköld.
Väldige! J hafven Vidar *vårdat,*
Och nu i strålande Svithiod han står
Med det skarpt slipade svärd,
Som nu lik vresig Viking hvilar
I skida, fri från fläck.
Ja, ifrån min verld,
Som låg i töcken,
Går upp en gärd
Till höga Valhalls Gudar.
Och hjertats öcken
Den spirar upp i blomsterskrudar;
Och evigt stiger Vidars *lof*
Till höga Gudar i Valhalls hof.

Så han qvad. Och knappt hade tonen försvinnande flytt från häll till häll, förrän en purpurstrimma begynte glödande blicka fram ur öster. Den bådade solen åt naturen, och morgonens friska flägt kylde *Vidars* brännande hjessa. Med lugnet, som återkom i hans bröst, väcktes tanken på hemmet, och med säkra steg begynte han sin vandring. — Men hastigt vände han sig om, i det någon med kraftig hand slog honom på axeln. För hans ögon stod hans fosterbroder, men förvirrad, vild; och innan *Vidar* hunnit fråga något, utropade *Hjal-*

mar: »Upp *Vidar!* Blod! Hämnd! Hör du icke hur »korparna skria efter föda, och ändå stå vi stilla »här, ändå slumrar *Gvelger* i sin skida! Nej, det »kan ej så vara. Ej får vesterns sol svalka i blåa »vågor sitt strålande anlete, förr än blodets purpur »skall färga grönklädd jord.»

Han stirrade hemskt ned på marken, i det hans hand krampaktigt slöt sig om *Vidars* arm. »Sansa dig, fosterbroder», svarade denne; »intet blod har jag sett flyta; intet hämndbegär bränner mig; »vakna ur dina feberdrömmar!» . . . »Feberdrömmar,» genmälte *Hjalmar*, »hvad har jag sagt!» — Och han förde handen öfver sin brännande panna. »Du var ej med,» fortfor han lugnare, »då *Thorfin* förtäljde min faders fall för *Tirfings* klinga: nej, du vandrade om i nattens gårdar, du sökte barndoms minnen upp, lycklige *Vidar!* Du har länge lidit, men du har nått din lycka! Min lyckas sol sken klart på östlig himmel, men dess vestliga bädd hotas af åskdigra moln. Men han, hvars dufva nedslog vid Jordans stränder, han skall nedsända sin kraft i sonens arm, för att utkräfva fadrens blod, fadrens arf.» — »Jag vet,» svarade *Vidar*, »att du ej mer tror på starke Auka-Thor, utan att du håller de Christnas Balder för starkare än den väldige ljungarn; men mig har han aldrig svikit, och

derföre anropar jag honom: jag svär att följa dig på din hämndebana!» — »Du skall ej följa mig *Vidar*,» genmälte *Hjalmar*, »ensam vill jag se *Angantyr*; ensam vill jag segra eller dö. Eller tror du att, då björnen försvarar sina ungar, han kallar andra af sitt slägte till bistånd? Ensam vill han blöda, ensam vill han skifta sitt rof.» — »*Hjalmar*,» vidhöll *Vidar*, »sansa dig innan du går! Det falska hjertat vågar ej att utan svekfulla tankar möta det ädla. *Tirfings* glafven är van att kyla ungdomshetta, och *Angantyr* skall glädjas att kunna förtrampa så lätt sin fiende. Nej, hör mitt råd: vi samla våra män, omhvärfva hans hus och låta lågan förtära det onda, som dväljes inom timmerväggarna. Han är ej värd, denne usle niding, att falla för ett svärd sådant som den åldrige *Beles*». »Nej *Vidar*,» svarade *Hjalmar* »tala ej om mordbrand; detta ord får ej hvila på en Christens läppar, denna tanke får ej dväljas i hans hjertas kammar.» — »Och dock,» genmälte *Vidar* med ett halft småleende, »dock bränna din Guds bekännare dem de kalla kättare på bål, fastän desamma hvarken hafva mördat värnlös ålderdom eller, som *Angantyr*, bestigit en gammal kungastol och dermed befläckat dess ära! — Nej! de hafva blott behållit sina fäders tro, de hafva fortfarande dyrkat sin barndoms

gudar.» »Håll upp *Vidar!*» ropade *Hjalmar*, »ej jag gillar kättarebålen, och lika litet älskar jag ditt förslag. Samla de våra och följ mig i spåren; jag skall basta mot *Angantyr* med hämndens glafven!»

XIV.

I en af *Thorfins* salar suto *Hjalmar* och *Fatime* förtroligt talande med hvarandra. Hennes blick hvilade som ett solsken på den svartlockige ynglingen, och hon lyssnade uppmärksamt på nordbons ord: »*Fatime!* så är sommaren i norden, lik en sällsynt planta, som blommar några korta, flygtiga ögonblick, för att sedan länge slumra. Du finner här ej den heta sol, som jagade dig att söka skugga. Du känner en kallare flägt leka med dina svarta lockar. Dock vänta! inom kort skall nordans anda skörda lundens blad, och snön skall i hvita flockar neddugga från askgrått hvalf. Men tro ej att det är vintern. Nej! det är då drifvan knarrar vid hvarje steg, då kinden färgas purpurröd, då skogen glittrar i solens sken, och då snön blandar sig med gröna barren; då är det vinter uti norden, då känner man sig stolt öfver att vara en nordbo!»

»Ja, *Hjalmar*!» hviskade *Fatime*, »jag rädes ej att sommaren är så kort här i norden och att en vinter följer uppå denna korta blomstertid! Allt här i verlden har sin sommar och sin vinter. Endast hjertans kärlek äger ingen vexling, ingen kulen vinter. Derföre blifver för mig en evig sommar äfven här; ty kärleken är min sol!»

Vid dessa ord hade hon fattat *Hjalmars* hand; men mållös stirrade han framför sig, och man kunde tydligt se, att hans tankar flögo fjerran från detta rum. Men *Fatime* lutade sitt hufvud mot hans axel och fortfor: »Hvarföre hör du ej mer min röst? Hvad är det som fjättrar ditt sinne? Låt *Fatime* få deltaga i din glädje, så väl som i din sorg!»

Hennes stämmas silfverklang väckte drömmaren. Så klingar lördags-klockan i halfmörk serlaqväll, talande om söndagsmorgonens stilla frid. »Jag tänkte,» sade *Hjalmar*, »att jag stod på tröskeln till det rum, som väntar mig, i det jag tyckte att jag hvilade mig på halfgjord gerning. Du väckte mig *Fatime*, du sade mig: upp att fullborda! Ja, innan qvällsolen i vestern sjunker, skall norden veta att *Hjalmar* lefver än, och innan östlig sol med sina strålar väcker sofvande jord, skall du återse *Hjalmar*, värd sitt ursprung, värdig sin maka!»

Strömer lith. Stentr. af Anderson.

Hon fattade ett radband, och en förtröstansfull bön skänkte lugn åt den sörjande själen.

»Nej, stanna!» sade *Fatime.* Hvad fattas dig än? Dina ord äro såsom sjöfogelns rop, då den bebådar storm! Stanna, eller låt *Fatime* följa dig!»

»Trogna själ!» genmälte *Hjalmar,* och en daggdroppa fugtade hans ögas djup. »Du är en ädel qvinna, men dufvans flygt kan ej följa örnens! nordbons vilja är som snöplogen: den banar vägen till hans mål; hans hjertas brud kan ej, vill ej hindra honom att ernå detsamma.»

Och *Fatime* var en af dessa höga andar, som fatta så lätt styrkan uti mannens själ, och derföre lyfte hon handen och sade, med en blick lik de höga nornors: »gå! fullborda!»

»Farväl *Fatime*!» sade *Hjalmar,* i det han tryckte en brännande kyss på hennes läppar samt försvann ur hennes åsyn.

Knappt var han borta, innan *Fatime* redan ångrade att *Hjalmar* aflägsnat sig. Kyssen brände än på hennes läppar, och kyssens glöd föll ned i hjertats djup och väckte der oro och ängslan. Så börjar skummet fradga på svällande sjö före stormens utbrott. Hon fattade ett radband, och en förtröstansfull bön skänkte lugn åt den sörjande själen.

Dock länge fick hon ej njuta af detta lugn. Ty knappt hade hon slutat att uttala sitt sista *Ave,*

förrän *Thora* störtade in i rummet förstörd, med utslaget hår.

Med förgråtna ögon fattade hon *Fatimes* hand och utropade: »Olyckliga, hvad har du gjort!»

Fallen ifrån sin himmel, blickade *Fatime* på sin vän, utan att säga ett ord. Hennes tunga fastnade vid hennes gom; orons furie bestormade på kärlekens vingar hennes hjerta. Hennes blick utsade dock hundrade frågor i ett nu. *Thora* kände för mycket hvad det var att lida, för att fordra något svar af sin vän. Hon fortfor derföre: »Vet du ej, att han söker *Angantyr*, för att utkräfva sin räfst på tinget?»

Förundrad såg *Thora* att dessa hennes ord lugnade *Fatimes* oro, och att hon hörde dem utgå så lugnt som en vestanvind, hvilken blott krusar dammens spegelyta. »Välan,» sade hon »sörj ej deröfver; — han gick att fullborda sitt mål! Räds ej, *Thora!* hans mål är ett sannt, ett rättvist, och en högre makts skyddande hand vakar öfver honom!»

»Arma, sydländska ros!» svarade *Thora;* »känner du icke *Hjalmars* häftighet? Kanske skall han på tinget säga ord, som endast svärdshugg kunna lösa!»

Fatime sade: »*Hjalmar* för ännu med samma kraft som fordom sin faders svärd, och Svea folk

har ej glömt, att *Beles* son är född att bära kronan. Det skall vid hans ord vakna ur sin slummer; det skall störta den djerfve, som vågat vanhelga Svithiods kungastol. Eller tror du *Thora,* att Nordens folk har glömt gamla minnen, har vekt böjt sig, för att aldrig mer upprättas?» »Nej, *Fatime!*» svarade *Thora,* »det har det icke! Men *Hjalmar* är christen, folket tror på Odin; dess Gudar och din Gud, de trifvas ej i samma tempel.»

Fatime blef tyst. — Hon fattade denna sanning, och en djup fasa bemäktigade sig allt mer och mer hennes själ. *Thora* fortfor:

»Ryktet om den återkomna Ynglingasonen har nått *Angantyrs* öron. Han darrade af fasa då han hörda detta; men fasan förbyttes i hånfullt löje, då han hörde att *Hjalmars* svarta lockar blifvit bestänkta af dopets vatten. det gäller nu en strid, hvars utgång Nornorna endast kunna veta! *Vidar* och *Thorfin* rusta sig för att hasta till *Hjalmars* hjelp. Kom, låtom oss följa! Det höfves oss ej att fälla tårar i stängda loft. Kom! låt oss ila bort härifrån till tumultet, till den strid, som skall bestämma deras öde på samma gång som vårt.»

Så talade den nordiska qvinnan, och hennes ord inympade en nordisk kraft i sydländskt bröst. *Fatime* lemnade med *Thora* hyddan, tärd af oviss-

het, för att uppsöka de ställen, der vissheten skulle slå upp sin thron — kanske med blodigt hyende. —

XV.

Budkaflen kallade Svea folk till tinget. Lagmannen med folket stod redan väntande kringom tingshögen, och snart såg man *Angantyr* med sin kämpaskara uppstiga på sin höga domareplats. Hans blick hvilade med stolthet öfver den beväpnade massa, som lyssnade på honom, och hans hand hvilade på slumrande *Tirfing*, grunden för hans makt. Det låg en ryslig halfdager i hans blick. Ett hånlöje spred sig öfver hans bleka läppar, och hans röda skägg, som föll emot en röd mantel, talade om det blod, som befläckat hans gyllne krona.

»Folk» — så begynte han, — »jag har samlat eder för att säga eder, att en fribytare, en usel sjökonung har utgifvit sig att vara den stolta *Beles* son. Tron ej det! Denne kämpar ännu i fjerran länder, men då han återkommer, skall *Angantyr* gerna lemna åt honom den spira, som han lånat, för att under Konungasonens frånvaro bevara Konungathronen.»

Knappt hade han uttalat detta, förrän en ung man utan hjelm, utan brynja, endast med ett svärd, banar sig fram bland folkhopen. *Angantyr* bleknar, folket sorlar; ty hvilken syn möter dem ej! Deras Konunga-son står framför dem med högburen panna, en tall i norden, med kunganamnet inristadt i väldig bark. Hans stämma klang som ett genljud från nordens fjell:

»Niding! din tid är kommen,» utropade han. — »Hämnaren nalkas med blottad glafven. Som en mördare nalkades du Sveas skär; — du skonade ej hvitlockigt fadershufvud; du drack ett ädelt folks blod, dårande det med svärdens klang, med usel segerglans. Nej, *Angantyr!* förgäfves skall du skumma af vrede, förgäfves söker du dåra med lögn ett troget folk! Hämnaren är kommen, fadershämnaren!»

Häruppå vände han sig till folket, som stod rundt omkring, lyssnande förvånadt; »Nordbor!» ropade han, »ert land är inkräktadt, edra tak tillhöra en niding, edra dalar äro ej mera fridlysta, och ändå sofven J! Det blod, som besudlat eder jord, ropar förgäfves på hämnd! Hvar är eder gamla frihetsanda? Intet är eder öfrigt, annat är vanhedern. Vanslägtade folk! Hvar är din kraft? — Skall man säga om eder: Svears gamla äreminnen

voro för tunga att bära, att försvaras af edert slägte. — Skola edra barn få en vanheder till sitt fädernearf?... Till vapen fria folk!.... Tron J den djerfves skara oöfvervinnelig?... Nej! förödmjuken nidingen och visen att friheten andas, att förfäders gamla kraft vakar än hos Sveas barn.»

Och ett jubel skallar rundt om högen! Vaknadt står Svea folk. Blottade flamma tusende svärd!

Men *Angantyr* ser att stunden är kommen. Han ropar: »Stilla, folk! han är ej mer en gudarnes ättling; han har förnekat dem, han tror på den hvita Guden. Skolen J lyda en affälling?»

Fasa, förskräckelse, flamma på samma anleten, der stridslust nyss stod präglad! »Afsvärj din nya tro, och vi skola hämnas på den främmande,» skallar nu från alla håll.

»Nej!» ropar *Hjalmar,* i det han blottar *Gvelger.* »*Angantyr!* har du mod, låt svärden afgöra oss emellan!»

»Välan,» säger *Angantyr,* »må *Tirfing* afgöra det!»

Förvånadt ser folket denna kämpastrid. Svärden hagla tätt; — blodet forsar redan ur djupa såren.

På en gång hörs ett gny. *Vidar* och *Thorfin* framträda med *Hjalmars* kämpar. Kampen blir all-

män. Den gamla *Thorfin,* väl kännande *Angantyrs* bepröfvade glafven, vill åtskilja de båda stridande. Men under utrop: »Tag detta till lön, du gamla orm!» klyfver *Angantyr* med *Tirfing* grånad hjessa.

Nu kan ej *Hjalmar* längre styra sig. Under utropen: »du hopar mord på mord, du usle niding,» stormar han inpå *Angantyr.* Men hans höjda *Gvelger* springer sönder för dverghamrad klinga, och under ett vildt rop af glädje stöter *Angantyr Tirfing* i *Hjalmars* blottade barm. Dock, tvenne kraftiga händer, vrida *Tirfing* ur mördarens hand, och *Angantyrs* hufvud faller för hans eget svärd. Men *Hjalmar* dignar ned, mattad af blodförlust, och dödens kalla svett perlar redan på höghvälfd panna. Dock fick ej jorden omsluta den unga, döende hjelten; ingen blodsdroppa fick purpra det grönskande gräset, ty *Fatime,* hans hulda, trogna maka slöt älskande vännen i öppen famn. Förgäfves blickar hon i hans matta öga, förgäfves lyssnar hon till ett slag från hans hjerta; grafvens tystnad tycktes hafva öppnat sin mörka port. Men i skumma natten tindra äfven stjernor! Ett hopp tänder sig i *Fatimes* hjerta; hon lemnar sin döende om ej döda älskling, för att ila till en källa, hvars porlande vatten brusade helt nära.

Emedlertid rasar striden. Fosterbrödernas kämparad börjar glesna. Förgäfves manar *Vidar* de sina till strid. Blod färgar hans rustning, — fiendeblod! Högar af lik äro spåren af hans väg. Redan tyckas kämparne svigta, och redan är tingshögen med *Hjalmars* lik i fiendevåld, då *Vidar* ser *Fatime* komma med utslaget hår och hör henne ropa, i det hon pekar mot högen: »skynda! rädda min fallne älskling! än är det tid!» —

»Ve mig,» ropar *Vidar*, »*Hjalmar* är fallen, och jag lefver än! ohämnad sofver han i dödens stilla kammar, och jag har ännu svärdet i hand!» —

Hans glafven rasar med dubblad kraft, och man kunde tro sig se *Thor* sjelf i Berserkayra. *Fatime* fattar ett djerft beslut, och *Vidar* ser med förundran hur hon rusar mot fiendernas svärd.

De vika häpne; — Hon står på tingshögen vid *Hjalmars* lik; — hennes blick lyser herrligt, hennes gestalt har antagit en förklarad skepnad. Man kunde tro sig se en engel, och hennes stämma klingar som en anderöst.

»Kämpar!» ropade hon; »Eder anförare är i fiendevåld, han manar eder till hämnd! J hafven aldrig öfvergifvit honom lefvande, skolen J väl göra det då han är död?» Och *Vidar* ropar: »Framåt!» — och häpne fly *Angantyrs* skaror. De tro sig

Strömer lith. Tr. af Hærdh.

Man kunde tro sig se en engel, och hennes stämma klingar som en anderöst

hotade af den hvite Guden, och i sanning, *Fatime* är i detta ögonblick ej qvinna blott. Nej! hon är en Nordisk Vala, en hög Norna!

Men knappast hade hon sett segren följa sin älskling ännu såsom död, innan hon skyndar till honom och finner redan *Thora* der. Denna nordens mö hade ej förgätit den, som först hade älskat henne, och med tusende ansträngningar hade hon lyckats att återväcka *Hjalmar* ur dödens slummer. Matt, förblödd, på grafvens tröskel, såg han ännu med vänligt öga på sin barndoms vän, och en tår sågs rulla utöfver dödsblek kind. Var det väl en kärlekstår? Nej, det var offret åt barndomsminnet. Men när han såg *Fatime*, som sjönk ner vid hans knän och badade hans hand med tårar, — då ville han tala, — men han hann blott säga: »tack du trogna..... nu farväl!»....

Vidar kom i detta ögonblick till detta fasans ställe och utropade, då han såg *Hjalmar* död: »sof lugn, fosterbroder! Du är nu hämnad! Jag lägger segrens dyrköpta lager för din fot.» Och *Hjalmar* hörde dessa ord, och hans blick mötte ännu fosterbrodrens med ett leende; och detta leende kunde ej döden borttaga.

Omkring *Hjalmar* församlades nu hans kämpaskara. Saknaden, sorgen var präglad på hvarje

panna. Tystnad herrskade öfverallt. —— Då flög en örn, lockad dit af rofvet, tätt förbi *Hjalmars* lik, och helt nära *Vidar*. Och en gammal offerprest framsteg ur folkhopen och utropade: »Kungasonens fosterbroder hafva Gudarne utkorat till Svea Drott!» — och *Vidars* lof ljöd från skalders harpor, från kämpamunnar.

»Nej!» sade *Vidar*, »förr än *Hjalmar* är höglagd, vill jag ej bära *Beles* krona!» —

Den gryende dagen hälsar en öppen kämpahög, och liktåget samlas. Men *Fatime* dröjer.

Vidar och *Thora* inträda i hennes kammare; de finna den tom, och den de sökte finna de sittande vid *Hjalmars* lik med svartlockigt hufvud i sitt sköte. De närma sig henne, — hon var tyst. Döden hade skördat söderns ros, och stumt var allt, förvissnadt allt!

Den hög, som reddes åt *Hjalmar*, blef ock *Fatimes* hvilokammare. *Vidar* steg upp på högens spets och talade följande ord till det församlade folket: »Sörj Svea folk, fällen tårar, J Skandiens mör, ty den starke hvilar! till Lidskjalf han rider, till Odins sal; hos honom skall han gästa i qväll! tänden offerflammor till den dödes ära; han är värd kämpars hyllning. Fosterbrodern står nu på fosterbroderns mull, men hans ande lyser bland stjer-

nors tal.» — Och i det han lyfte sitt öga upp, sade han: »Blicken ned på jorden, J båda Vallhalls gäster! sänden tröst åt sörjande vänner, blicken ned på kämpafolket! ditt lof, det vandrar här nere på skaldetoner; dock högre nu det drapa klingar, som *Brage* sjunger till din ära.»

Och tvenne björkar sattes på den igenfyllda högen. De växte herrligt på den trogna mullen, och deras grenar omfamnade hvarandra i hoppets grönklädda skrud. — Och om man gick sent på qvällen till detta ställe, helgadt af troheten, så hörde man bland löfvens susning en stämma, som sjöng:
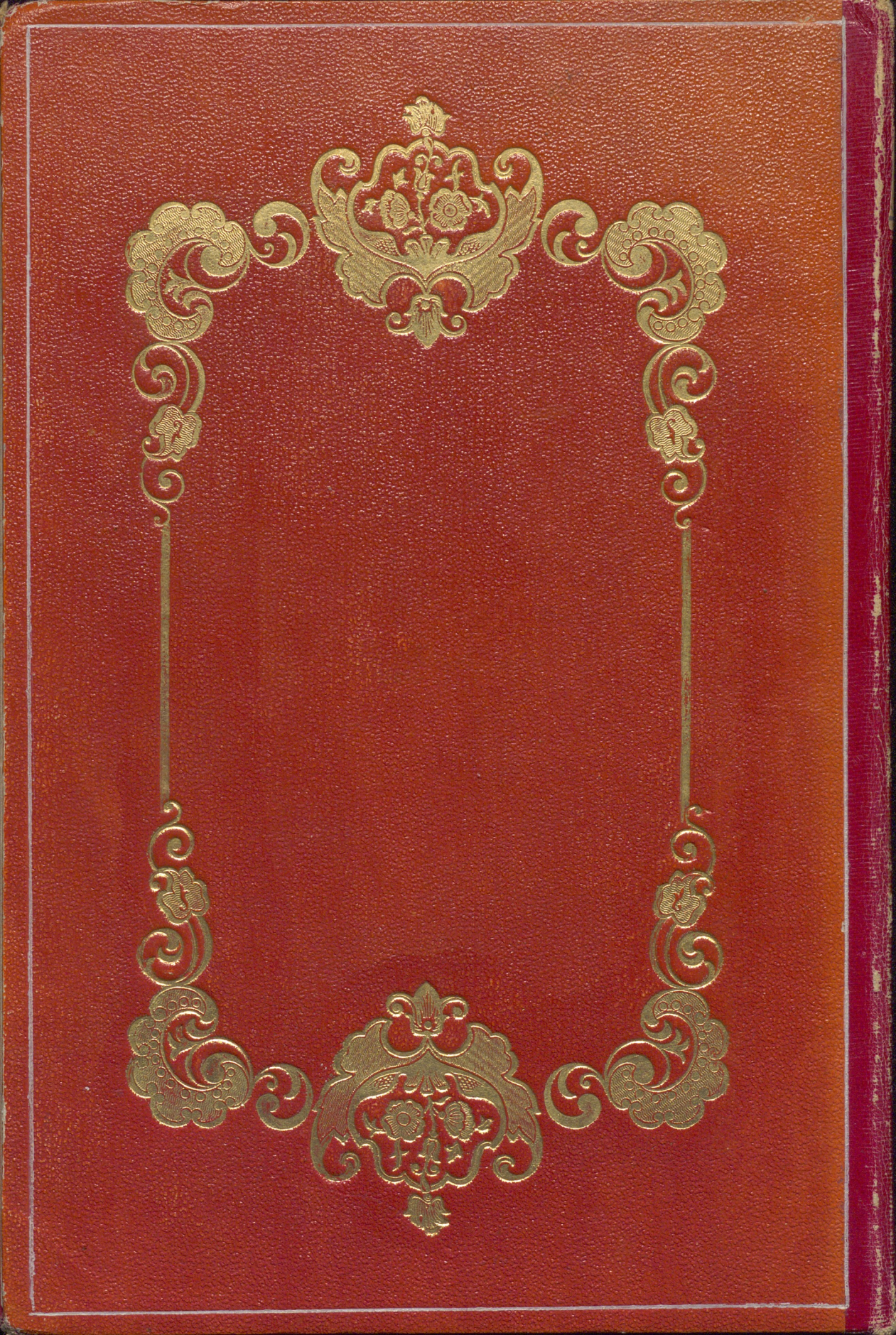
»*Thora* skall blifva en Drotts maka!»